

Datum: 2024-10-11

D.nr: 024-24

Kopia
ju.L4@regeringskansliet.se

Till
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Innehållsförteckning

Formalia	3
Förutsättningar	4
Sammanfattning.....	4
Vapengarderob	4
Tidsbegränsade tillstånd (femårslicenser) för enhandsvapen	5
Synnerliga skäl för enhandsvapen för jakt.....	5
EU:s skjutvapenpass.....	5
Förvaring av vapen på annan plats än folkbokföringsadressen.....	6
Allmänna ståndpunkter.....	6
Specifika synpunkter	7
3.3.4 Illegala skjutvapen.....	7
3.5.2 Intresseavvägningen	8
5.5 Vapenförordningens bestämmelser om förutsättningar för tillstånd att inneha skjutvapen bör förtydligas	8
5.7 Ansökningar om innehavstillstånd	9
6.6.1 Förbud och begränsningar som avser innehav bör framgå av vapenregleringen	9
6.6.2 Skjutvapens lämplighet för ändamålet jakt	10
6.7.2 Föreningsegna grenar	10
6.9 Det saknas anledning att tydliggöra eller ändra tillståndsprövningens omfattning..	10
7. Vapengarderoben	11
7.5.1 Jaktvapengarderoben bör utökas	13
7.5.2 Kravet på ett mycket kvalificerat behov bör förtydligas.....	15
7.5.3 En särskild vapendelsgarderob bör inte införas.....	16
7.5.4 En alternativ lösning avseende vapendelsgarderob	16
9.10.1 Förutsättningar för innehav (av helautomatiska vapen och enhandsvapen).....	17
10.4 Femårstillstånden innebär vissa olägenheter för legala vapeninnehavare	18
10.5.1 Regelbundna kontroller av behovet bör göras även i fortsättningen.....	19

10.5.2 Skärpt tillsyn kan vara ett alternativ till femårstillstånd	20
10.5.3 Hur kan ett skärpt tillsynsförfarande se ut?	20
10.5.4 Femårstillstånden är ett bättre alternativ än skärpt tillsyn	20
10.6 Femårstillstånden bör avskaffas för andra ändamål än skjutning	21
10.7.1 Vissa bestämmelser bör inte föras över till den nya vapenlagen	21
10.7.2 Ett skärpt tillsynsförfarande bör införas	21
10.8 Åtgärder för att motverka de olägenheter femårstillstånden medför	21
10.8.2 Tillfälliga omständigheter bör inte hindra förnyelse	22
11.5 Kraven på behov och ändamål förtydligas	22
11.7 Anmälan och registrering av den som har ett betydande inflytande	22
11.8 Krav på föreståndare och ersättare bör inte införas	22
14 Hantering av organisationers skjutvapen	22
15.4.1 De fysiska tillståndsbevisen fasas ut	23
16.5 Ett system med överlåtelseanmälan	23
17 Vissa frågor om ljuddämpare, vapenmagasin och ammunition	23
18 Utlåning av skjutvapen	23
19.5 En ökad flexibilitet avseende var enskilda personers skjutvapen ska förvaras	23
19.6 Utvidgade möjligheter till förvaring hos annan	24
20 Tydligare möjligheter att beakta risker för allmän ordning och säkerhet	25
20.2 Utgångspunkter	25
20.3 Det finns vapen utöver helautomatiska vapen och enhandsvapen som är särskilt samhällsfarliga	26
20.4 Ett skjutvapens farlighet	27
20.5 Polismyndigheten ansvarar för att vapeninnehav är förenliga med allmän ordning och säkerhet	27
20.6 Utrymmet för att neka tillstånd på grund av att vapnet är samhällsfarligt bör förtydligas	27
20.7.1 AR-15 och liknande halvautomatiska gevär bör inte få innehas för jakt	28
20.8 Det behövs även en ventil för oproportionerligt samhällsfarliga skjutvapen	29
22.2.1 Yrkesmässighetskravet för vapenhandlare	29
22.2.3 Tydligare regler om ansökningen	29
22.2.5 Tydligare regler om inköps- och försäljningsförteckningen	29
22.3.2 Yrkesmässighetskravet för reparatörer	30
22.3.3 De övriga kraven för tillstånd	30

22.3.7 Tillsyn	30
22.7 Inlösen av vapenhandlares skjutvapen	30
23 Införsel med stöd av det europeiska skjutvapenpasset.....	30
23.6 Nordisk utblick	31
23.7.2 Brott och olyckshändelser med skjutvapen.....	31
23.7.6 Sammanfattning.....	32
23.8 Konsekvenser för införsel av ammunition och ljuddämpare	32
23.9 Ett förenklat införsel förfarande bör införas endast för målskjutning	32
23.11 Ett förenklat införsel förfarande för målskjutning.....	33
24 Handläggningstiderna i ärenden om innehavstillstånd	33
24.8.3 Vapenhandlare bör inte hantera vapenbyten	33
24.8.4 Inget förenklat tillståndsförfarande för vapenbyten	34
25.2 En regelbunden dialog	34
25.3 En kontaktkanal för vapenfrågor	34
26.3.4 Innehav sedan ett tidsbegränsat tillstånd löpt ut bör endast i vissa fall utgöra vapenbrott	34
26.3.5 Att ett vapenbrott begåtts av en legal vapeninnehavare bör beaktas vid gradindelning och påföljdsbestämning.....	35
26.3.7 Administrativa sanktionsavgifter bör inte införas	35
27.5 Transport i samband med skrotning eller inlösen	35
27.10 Utfärdande av europeiskt skjutvapenpass.....	35
28.3.8 Innehav av sådana halvautomatiska gevär som förbjuds för jakt bör avvecklas..	35
28.4.2 Vissa äldre övergångsbestämmelser bör fortsatt gälla.....	36

Formalia

Jägarnas Riksförbund – Landsbygdens jägare (885000-1697), härnäst benämnt JRF, har ombetts att lämna remissvar på SOU 2024:31 En ändamålsenlig vapenlagstiftning. JRF:s remissvar behandlar utredningens förslag i den ordning de presenterats i utredningen. Att JRF väljer att avstå från att kommentera en del av utredningen ska inte tolkas som att JRF avstyrker eller tillstyrker förslaget utan JRF väljer att lämna utvalda synpunkter på vissa delar utifrån förbundets verksamhetsområde som huvudsakligen är jakt och jaktskytte.

Förutsättningar

En av de grundläggande rättsprinciperna i Sverige är proportionalitetsprincipen. Det är en rättssäkerhetsprincip som bland annat förekommer i samband med brottsmål men som också är väl fastslagen i till exempel EU-lagstiftning. Proportionalitetsprincipen inom EU-rätten innebär att påverkan på den enskilde alltid måste ställas i proportion till det eftersträvade målet med en åtgärd. Om en åtgärd innebär en stor påverkan för enskilda personer måste målet vara viktigt och det måste finnas en stor sannolikhet för att åtgärden bidrar till att uppfylla målet. JRF anser att utredningen på många ställen inte i tillräcklig utsträckning tar hänsyn till proportionalitetsprincipen utan föreslår åtgärder eller underlåter att föreslå lättnader som kommer enskilda till men.

Utredningsdirektiven anger ett antal särfrågor som ska behandlas specifikt av utredaren. Vidare anger utredningsdirektiven att "Det huvudsakliga syftet med översynen är att skapa ett regelverk som inte i onödan försvårar för legala vapeninnehavare som jägare och sportskyttar samt att göra regelverket mer överskådligt och lättillgängligt". JRF anser, mot bakgrund av det, att om begränsningar eller inskränkningar ska införas eller kvarstå som påverkar legala vapeninnehavare ska det på ett tydligt vis kunna ledas i bevisning att dessa kan komma att få en effekt som är positiv för till exempel samhällets trygghet. En åtgärd eller underlåtenhet att föreslå en åtgärd som inte kan bevisas få sådana effekter kommer, e contrario, att betraktas som onödig och kan därför inte omfattas av utredningsdirektivet.

Sammanfattning

JRF har valt att delge sina synpunkter utifrån samma avsnittsindelning som utredningen för att skapa ett överskådligt och lättläst remissvar. I det här avsnittet kommer JRF sammanfatta våra viktigaste synpunkter sett till vilka förslag som i störst utsträckning påverkar jägarna.

Vapengarderob

JRF föreslår en jaktvapengarderob om 10 jaktvapen och därtill en pipgarderob om 10 pipor.

JRF anser inte att utredarens förslag i tillräcklig omfattning möjliggör för jägare att bedriva en ändamålsenlig jakt. Mot bakgrund av viltpopulationernas och jakttraditionernas utveckling under de senaste årtiondena måste vapengarderoben ökas kraftigt för att inte jägarna ska begränsas. Det föreslagna regelverket medför inte en faktisk ökning utan är endast en teoretisk ökning då dagens regelverk medför att de allra flesta får 6 vapen och det föreslagna anger att det ska vara svårare att få 8 vapen än vad det i dag är att få 6 vapen. Vidare tillstyrker vi utredarens alternativa förslag om pipgarderob och tillägger att det bör omfatta 10 pipor, vilket är lika många som vi föreslår att jaktvapengarderoben ska omfatta för kompletta vapen.

Tidsbegränsade tillstånd (femårslicenser) för enhandsvapen

JRF föreslår att enhandsvapen för jakt ska innehas utan tidsbegränsning, alltså att det befintliga systemet med femårslicenser ska slopas.

JRF:s remissvar begränsar sig till jaktvapen då målskytte med enhandsvapen inte förekommer inom ramen för JRF:s skyttereglemente. JRF anför att enhandsvapen för jakt inte ska omfattas av tidsbegränsning då dessa vapen förekommer i så ringa omfattning i brottsligt syfte. Tidsbegränsning medför en oproportionerlig börda för tillståndshavaren som kan glömma att förnya och då drabbas av rättsliga följder. Ett system med femårslicenser medför inte en ökad säkerhet vilket styrks av att det förekommer väldigt många enhandsvapen med tillsvidarelicens i samhället och dessa beslagtogs inte av Polismyndigheten i samband med insatser mot grov kriminalitet.

Synnerliga skäl för enhandsvapen för jakt

JRF föreslår att begreppet "Synnerliga skäl" ska strykas ur regelverket gällande enhandsvapen för jakt. Regelverket måste utformas så att en jägare som kan uppvisa ett behov av enhandsvapen ska kunna beviljas tillstånd på ett förutsägbart vis.

JRF:s remissvar begränsar sig till jaktvapen då målskytte med enhandsvapen inte förekommer inom ramen för JRF:s skyttereglemente. För jakt finns ett tydligt behov av enhandsvapen hos den som bedriver en sådan jakt som får bedrivas med enhandsvapen. JRF anser inte att krav på yrkesmässighet ska finnas och det är för JRF relevant att det tydliggörs att behovet styrks i samband med tillståndsansökan och inte behöver styrkas vidare. Behovet ska heller inte kopplas till innehav av annan egendom, som till exempel hund, utan ska motiveras utifrån att personen bedriver jaktformen vilket ju kan göras tillsammans med annan eller med lånad jakthund. JRF vill särskilt poängtera att risken att enhandsvapen som tillståndsgivits för jakt kommer missbrukas eller avledas och hamna i felaktiga händer är så liten utifrån befintlig statistik och kunskap att begränsningar i jägarnas möjlighet att utföra jakten mot den bakgrunden är oproportionerliga.

EU:s skjutvapenpass

JRF föreslår att EU:s skjutvapenpass ska tillåtas för såväl målskytte- som jaktvapen.

I det internationaliserade samhället vi lever i är det inte ovanligt att kontakter och jaktutbyte sker över gränserna och inte bara med våra nordiska grannländer. Därför är det viktigt för alla EU-medborgare att det finns en förutsägbarhet och rörlighet som även innefattar möjlighet att enkelt transportera lagliga vapen mellan länderna. Enligt internationell erfarenhet medför det ingen ökad risk för samhället då kriminella personer inte är intresserade av att transportera vapen på ett lagligt vis, de är just kriminella och har därmed inga skrupler mot att smuggla in vapen. Inskränkningar på det sätt som Sverige nu har drabbar endast legala vapenägare och belägger legala vapenägare inom unionen med extra kostnader när de reser in i Sverige för att jaga.

Förvaring av vapen på annan plats än folkbokföringsadressen

JRF föreslår att det regelverk som utredaren föreslår, med en kostnadsbelagd ansökan, ska ersättas av ett regelverk med en kostnadsfri anmälningsplikt.

Det väsentliga i sammanhanget är att den legala vapenägaren är tvungen att förvara sina vapen på ett sådant vis att de inte faller i orätta händer. Det innebär inte att förvaring på folkbokföringsadressen är det bästa viset. Dagens regelverk kan också medföra en mer osäker förvaring i samband med längre vistelser på annan plats. JRF förstår Polismyndighetens behov av att känna till var vapen förvaras i samband med insatser eller olyckor och anser att det behovet uppfylls lika väl genom en anmälningsplikt som genom en avgiftsbelagd ansökan. Om systemet med en avgiftsbelagd ansökan ändå sker finns det skäl att se över möjligheterna för elever vid gymnasieskolor där vapen är en del av utbildningen att ansöka utan kostnad alternativt att gymnasieskolan gör en samansökan för att sänka kostnaden för varje enskild elev.

Allmänna ståndpunkter

JRF delar utredarens grundläggande uppfattning att det dödliga skjutvapenvåld som förekommer i Sverige i dag är en verksamhet som har stor negativ samhällspåverkan. Däremot anser inte JRF att det är relevant att, mot bakgrund av att kriminella personer begår brott med skjutvapen, inskränka eller underlåta att förenkla för legala vapenägare att inneha skjutvapen. Det framgår i utredningsdirektivet att syftet med utredningen är att arbeta fram lättnader och förenklingar för legala vapenägare vilket innebär att sådant fokus och sådana förslag som endast syftar till att försvåra för kriminella element inte inryms i utredningen och därmed kan avfärdas från vidare handläggning. Ett sådant typexempel är förslagen inom avsnitt 20 som endast medför försämringar för vissa legala vapenägare utan att ha någon som helst bevisad effekt för kriminella. Därmed ska sådana förslag som inte specifikt ska utredas enligt utredningsdirektivet eller sådana förslag som ligger utöver men som inte tydligt syftar till att förenkla för legala vapenägare inte drivas vidare.

Det framgår med all önskvärd tydlighet på punkt efter punkt att legala vapen inte förekommer i en relevant utsträckning i kriminella kretsar. Det är inte ett problem att legala vapen fraktas över gränsen och legala vapen avleds inte ut till samhället på ett sådant vis att det orsakar problem. Det beror på att vi har en rigorös bakgrundskontroll på jägare och målskyttar och dessa personer kontrolleras löpande. Dessutom har vi stränga regler för förvaring som gör att legala vapen inte stjäls – helt enkelt för att de är svåra att stjäla. Vi föreslår därför inte några lättnader som kommer medföra en större risk för att vapen stjäls eller avleds eftersom vi inte vill att legala vapen ska komma till kriminell användning.

Att legala vapen avleds (stjäls eller försvinner) och dyker upp i kriminella sammanhang förekommer i så liten omfattning att det inte går att dra statistiskt säkerställda slutsatser från det. Faktum är i princip samtliga vapen som används av kriminella är sådana som

smugglats in illegalt i landet och sedan köpts av en kriminell person i syfte att använda det för brottslig verksamhet. Åtgärder som riktar sig enbart mot kontroll av legala vapen kommer således inte ha någon som helst påverkan på dessa vapen. Att påstå att legala vapen kan bli mer intressanta om tillgången till illegala vapen minskar finner inget stöd i kunskap eller statistik utan är rent spekulativt och spekulationer ska inte möjliggöra att utredningsdirektivets syfte undviks.

Den absolut majoriteten av alla jaktvapen är traditionella kulgevär av manuellt repeterande typ eller hagelgevär. Endast någon enstaka procent av jaktvapnen utgörs av enhandsvapen eller halvautomatiska skjutvapen. Åtgärder riktade mot dessa enstaka vapen medför alltså orimliga följder för de vapen och vapenägare som utgör den ojämförligt största delen av vapenägarna och åtgärder riktade mot dessa vapen påverkar dessutom endast en försvinnande liten del av de enhandsvapen och halvautomatiska vapen som förekommer i samhället. Åtgärder som medför inskränkningar eller underlåter att medföra lättnader för jaktvapen är alltså oproportionerliga av sin natur.

En grundläggande utgångspunkt för JRF är att kriminella personer inte i nämnvärd utsträckning bemödar sig att följa de lagar som försvårar deras brottsliga verksamhet. Det är därför de är kriminella. Mot bakgrund av det kan det heller inte antas att de, eller deras verksamhet, berörs av förslag som endast begränsar legal verksamhet.

För jaktvapen är det viktigt att jägarnas behov ska styra lagstiftningen. Jakt är en samhällsviktig funktion och jägarna är en tillgång till Sverige på så vis att jakten bidrar kraftigt till Sveriges självförsörjande. Jakten inbringar tonvis med viltkött och skapar förutsättningar för såväl jord- som skogsbruk. Alltså ska jägarnas behov av att inneha rätt utrustning vägas i samklang med de positiva effekter jakten får för samhället. Behovet för jaktvapen ska finnas i samband med att jägaren ansöker och ska inte behöva styrkas löpande då behov kan skifta med kort varsel utifrån situationer som kan uppstå utom jägarens kontroll.

Specifika synpunkter

3.3.4 Illegala skjutvapen

Utredaren blandar ihop begreppen i resonemanget kring avledning av legala skjutvapen, läs mer om förbundets inställning i frågan om avledning av legala skjutvapen i avsnittet "Allmänna synpunkter". Det belyses exempel där vapen som sålts legalt i utlandet, till exempel Tyskland eller USA, på ett illegalt vis skickas vidare till kriminella aktörer i Sverige. Enligt utredaren är detta ett exempel på avledning av legala vapen vilket inte är JRF:s uppfattning. För att vapnen ska komma in i Sverige krävs nämligen att de förs in illegalt, genom smuggling, vilket innebär att det inte är avledning av legala vapen utan smuggling av vapen som aldrig varit legala i Sverige. Begreppet "avledning" måste endast avse vapen som varit legala i Sverige och sedan kommit på villovägar och hamnat i kriminella miljöer.

JRF delar utredarens slutsatser att smuglingen av vapen är det som förser de kriminella miljöerna med vapen.

JRF vill särskilt betona det som nämns i rapporten om beslagtagna illegala vapen från år 2021, där endast 1,5% av de beslagtagna vapnen härrör från avledning från i Sverige legala vapen. Även den uppskattning som nämns om 3% är en så försvinnande liten andel att eventuella åtgärder riktade specifikt mot dessa vapen endast kommer ha en oerhört marginell – om ens någon – påverkan på det dödliga skjutvapenvåldet. Om det dessutom vägs in att bland de skjutvapen som omhändertagits förekommer jaktvapen sannolikt i en oerhört ringa omfattning, vilket gör att effekter riktade mot jaktvapen kommer få ännu mindre effekt.

3.5.2 Intresseavvägningen

Utredaren resonerar kring behovet av vapen för såväl jakt som mål- och sportskytte och visar på dessa intressens relevans för såväl Sveriges försörjning som för totalförsvaret. När utredaren anger att enskilda personer eller organisationer med särskilt stort vapeninnehav kan vara intressanta mål för kriminella som vill stjäla vapen är det rent spekulativt. Enligt tidigare rapporter och forskning finns mycket få sammanhang och tillfällen där detta har skett, trots att det de facto redan finns ett stort antal legala vapen i samhället som torde ha hög "attraktivitet" i kriminella miljöer enligt utredarens syn. Trots det stora antalet halvautomatiska vapen och enhandsvapen som finns i samhället legalt finns det väldigt få fall där dessa vapen avleds och använts av kriminella.

De svenska jägarna och skyttarna omfattas redan av stränga krav på förvaring och laglydnad. Vapeninnehav ifrågasätts regelmässigt om individer förekommer i kriminella kretsar eller om brott begås. Eftersom sådana kontroller utförs regelbundet och automatiskt finns inga skäl att ha någon särskild kontrollfunktion för vissa vapen. Legala vapen används i så liten omfattning av kriminella att några skäl att särbehandla vissa legala vapen från andra inte finns. Vidare finns inga tecken på att legala vapen bör kontrolleras hårdare än vad som sker och med tanke på införseln av illegala vapen, och den stora mängden attraktiva vapen som redan finns i landet legalt, finns inga tecken på att dessa i större utsträckning kommer hamna i kriminella kretsar.

5.5 Vapenförordningens bestämmelser om förutsättningar för tillstånd att inneha skjutvapen bör förtydligas

JRF tillstyrker förslaget att jägarexamen ska vara ett absolut krav för att få tillstånd att inneha enhandsvapen för jakt. Med absolut krav menar JRF att innehav av jägarexamen ska vara grundkravet för att en jägare ska anses ha behov för enhandsvapen för jakt och jägarexamen, i sin nuvarande form, ska uppfylla handhavandekravet för enhandsvapen för jakt.

5.7 Ansökningar om innehavstillstånd

JRF avstyrker att en licensansökan ska innehålla uppgifter om vapnets längd. Vapen kan förändras genom att en pipa kortas ner för att till exempel vara lämpligare att använda tillsammans med ljuddämpare och det är otydligt om det då innebär en förändring som ska göra att en ny vapenlicens ska meddelas eller ej. Om ett vapen förkortas utan att detta meddelas till Polismyndigheten är det också otydligt huruvida det är ett brott som ska medföra att vapenlicenser ska återkallas eller ej. JRF ser inte nyttan för samhället att känna till längden på pipan på jaktvapen eftersom regleringen är sådan att endast vapen som överstiger viss piplängd får användas vid jakt. Om en person väljer att förkorta vapnet så att pipan blir kortare än tillåten längd får vapnet inte användas för jakt och därmed uppfylls inte behovet av innehavet.

JRF avstyrker förslaget att uppgifter om förvaring ska inges i samband med licensansökan. I lagstiftningen stadgas hur vapenförvaringen ska ske och det åligger naturligtvis alla vapenägare att följa det. Om förvaringen förändras, genom att vapenägaren till exempel byter vapenskåp, ligger inte i samhällets intresse att känna till så länge som vapenförvaringen uppfyller de ställda kraven. Vidare finns oklarheter kring hur det kan drabba enskilda jägare, som till exempel uppgett en viss förvaring för sitt första vapen men sedan bytt skåp och därmed uppger en annan förvaring vid sitt andra vapen. Sker då förvaringen i strid med villkoren ställda vid det första tillståndstillfället?

6.6.1 Förbud och begränsningar som avser innehav bör framgå av vapenregleringen

JRF avstyrker de delar av förslaget som innebär att de delar av Naturvårdsverkets föreskrifter som rör vapens lämplighet för jakt införs i Vapenlagstiftningen. I den delen anser JRF att befintlig reglering ska kvarstå. Behoven av vapen för jakt förändras i takt med viltstammarna och därför bör den sakkunniga myndigheten även framgent ges möjlighet att avgöra vilka krav som ska ställas för att vapen ska vara lämpliga för jakt. Förändringen mellan "innehav för jakt" och "användning för jakt" är endast semantisk då det ena naturligt följer av det andra och någon ökad osäkerhet eller tveksamhet kring lagstiftningens tolkning följer inte av att behålla befintlig reglering.

JRF kan dock se behovet av att tydliggöra, i vapenlagstiftningen, vilka sorts vapen som får innehas i relation till eventuella begränsningar som följer av EU:s vapendirektiv. Sådana delar i Naturvårdsverkets föreskrifter som endast syftar till att implementera EU:s vapendirektiv kan följaktligen flyttas till vapenlagstiftningen om det kan ske utan påverkan på vilka vapen som kan användas för jakt. Om EU:s vapendirektiv möjliggör ägande av ett visst vapen eller en viss vapentyp ska denna också kunna användas för jakt om jaktlagstiftningen så medger.

JRF avstyrker att det ska föreskrivas att enhandsvapen med centralantändning inte får innehas för jakt.

6.6.2 Skjutvapens lämplighet för ändamålet jakt

JRF avstyrker förslaget och anser att befintligt regelverk ska fortsätta gälla. Förslaget villkoras med ytterligare begränsningar enligt avsnitt 20.8 och är därmed onödigt betungande. För mer resonemang gällande begränsningar kopplade till avsnitt 20 se "Allmänna synpunkter". Oavsett hur regleringen införs bör inte begränsningar gällande vapens eventuella felaktiga användande införas, såsom föreslås i den alternativa skrivningen "...anses vara lämpade för jakt, om det inte finns särskilda skäl med hänsyn till allmän ordning och säkerhet."

6.7.2 Föreningsegna grenar

JRF avstyrker förslaget då det kravställs mot att förändringar enligt avsnitt 20.8 också ska genomföras. Även framgent ska det finnas möjlighet för föreningar att skapa föreningsegna grenar för andra vapen än enhandsvapen och helautomatiska vapen. JRF anser att förslag enligt avsnitt 20.8 inte är förenliga med utredningens syfte och därmed ska heller inte eventuella förslag som är avhängiga det behandlas. JRF för närmare resonemang om avsnitt 20 under "Allmänna synpunkter" och i remissbehandlingen av avsnitt 20. JRF vill med bestämdhet protestera mot den beskrivning att vapen som är licensgivna inom ramen för föreningsegna grenar kan avledas och komma i orätta händer. Det resonemang som förs att risken för detta blir högre av att det finns fler vapen i samhället saknar helt grund i verkligheten eller i forskningen och sådana påståenden måste lämnas utan åtgärd.

Utredaren för resonemang kring att vissa typer av vapen, till exempel sådana som är konstruerade för barriärbrytande ammunition eller minröjning, skulle kunna spridas i samhället och hamna i orätta händer om möjligheten att bedriva skytte i föreningsegna grenar bibehålls med befintlig lagstiftning. Samtidigt tydliggör utredaren att Polismyndigheten redan med befintligt regelverk har möjlighet att neka tillstånd till denna typ av vapen varför en förändring i denna del endast blir onödigt försvårande för legala vapenägare och därmed är en sådan förändring inte förenlig med utredningens syfte.

6.9 Det saknas anledning att tydliggöra eller ändra tillståndsprövningens omfattning

JRF delar utredarens inledande resonemang att tillståndsprövning inte kan avse föremål för vilka det inte krävs tillstånd. JRF anser därmed inte att icke-vitala vapendelar ska kunna beaktas i samband med en tillståndsprövning.

Om ett vapentillstånd gäller jakt måste vapnet också kunna användas vid jakt varpå regelverket för hur ett vapen får se ut för att vara lämpligt för jakt träder i kraft. Ett jaktvapen får dock även användas vid målskytte, varför det finns goda skäl att möjliggöra att vapnet modifieras för att vara mer lämpligt vid målskytte om detta sker genom att icke-tillståndspliktiga vapendelar byts. Till exempel kan ett vapen förses med olika sikten beroende på om det ska användas vid jakt eller målskytte, eller olika kolvar beroende på om det ska användas vid jakt eller målskytte. Med tanke på att det är svårdefinierat vad

som är en väsentlig förändring av vapnets funktion måste tillståndsplikten endast avse sådant där en tydlig gränsdragning kan göras, nämligen licenspliktiga vapendelar.

7. Vapengarderoben

Inledningsvis vill JRF beskriva behovet av en utökad jaktvapengarderob för jakt. Jaktvapengarderoben är en företeelse som har många år på nacken och där en modernisering och utökning är av stor vikt för jägarkåren. Sedan jaktvapengarderoben tillkom har viltpopulationerna i Sverige ökat kraftigt och dessutom förändrats. Vidare har de jaktliga traditionerna och formerna för hur vi bedriver jakt förändrats och till sist har även vapenutvecklingen gått framåt. Det är relevant att påpeka att både jaktliga traditioner och tillgängliga viltarter skiljer sig avsevärt i Sverige jämfört med andra länder. Den totala bredden av tillgängligt vilt och tillgängliga jaktformer, samt jakt året runt, existerar inte i något av Sveriges grannländer.

JRF beskriver nedan respektive förändring och hur dessa har påverkat jägarnas behov av vapen för jakt.

Viltpopulationerna

Under den senaste 30-årsperioden har viltpopulationerna genomgått enormt stora förändringar. För klövviltet har älgen minskat kraftigt, och vildsvin, dovvilt och kronvilt ökat. En vuxen älg väger i normalfallet runt 500 kilo medan ett rådjur i normalfallet väger runt 25 kilo. Det som har skett är inte att en klövviltsart har minskat i sådan utsträckning att den inte är jaktbar utan det har istället tillkommit flera andra arter som ökat i antal och därmed skapat nya behov för jägarna. Vidare har populationernas förändring föranlett förändringar även för jaktens utövande, vilket vi kommer gå in mer på nedan.

Förutom klövviltet har stora förändringar skett även för andra populationer. Antalet gäss har ökat lavinartat och numera bedrivs även jakt efter andra stora fåglar som skarv, svan och trana. Vi bedriver en omfattande jakt efter olika sälarter i varierad miljö vilket skapar nya krav för jägarna och deras vapen. Ett allt större ansvar läggs på jägare för att hålla undan vissa sorters skadegörande fåglar, till exempel kajor och duvor, på platser i närhet av hus och bebyggelse.

De stora rovdjuren har ökat kraftigt och i synnerhet björnen märker ut sig som en viltart där behovet av ett särskilt vapen är stort. En björn är ett potent rovdjur och det är inte ovanligt att en björn som påskjuts anfaller jägaren. Därför kan samma vapen som används vid till exempel klövviltsjakt, med kikarsikte, cylinderrepetering och ammunition anpassad för att skapa en kontrollerad köttförstöring i viltet, i vissa fall vara mindre lämpligt vid björnjakt där situationen kan vara sådan att kikarsikte är en nackdel och behovet av att uppföljande skott är stort samt ett behov av att prioritera god effekt av skottet snarare än begränsad köttförstöring.

JÄGARNAS RIKSFÖRBUND

Jaktformer

I takt med att viltpopulationerna har ökat har de jaktliga traditionerna, våra jaktformer, utvecklats parallellt. Det har inte skett genom att gamla jaktformer har försvunnit utan uteslutande genom att nya jaktformer har tillkommit. Dels har det handlat om att skapa jaktformer för nya eller kraftigt ökande viltarter (vildsvin, björn, gäss och säl för att nämna några), dels har det handlat om att införliva befintliga jaktformer för att harmoniera även med nya och ökande viltarter.

Det innebär att jaktformerna dels har specialiserats när det har skapats särskilda nischade jaktformer som attraherar olika jägare. Jakt efter vildsvin har till exempel enskilt skapat behov av fler vapen än jaktvapengarderobens ursprungliga 4 för att jakten ska kunna bedrivas effektivt och etiskt under hela året.

För jägarna bedrivs numera, inom loppet av några år till exempel:

- Vak- och smygjakt efter stort vilt (vildsvin, älg och hjort).
- Vak- och smygjakt efter mindre vilt (rådjur och räv).
- Vak- och smygjakt nattetid efter vildsvin och hjort (vid skydds jakt).
- Jakt efter säl.
- Jakt med hund efter stort vilt.
- Jakt med hund efter stort vilt (vildsvin och hjort) med slug.
- Jakt med hund efter mindre vilt med kulgevär.
- Jakt med hund efter mindre vilt med hagelgevär.
- Jakt med hund efter stort och mindre vilt samtidigt med kul- och hagelgevär.
- Jakt efter fågel vid sällskapsjakter där brytvapen är att föredra av säkerhetsskäl.
- Jakt efter fågel vid jakt där enkelpipiga vapen är att föredra tack vare magasinskapacitet.
- Jakt i närhet av våtmark där blyhagel inte får användas.

För många jägare är det inte ovanligt att alla dessa jaktformer, eller i varje fall merparten av dem, bedrivs inom loppet av ett eller ett par år. För respektive av dessa jaktformer är olika vapen olika lämpliga. Kulgevär i olika kalibrar, olika sorters hagelgevär och kombinationsvapen kommer göra att jakten bedrivs mer effektivt och på ett mer etiskt vis.

Sättet vi bedriver jakt har också förändrats under de senaste årtiondena. Tidigare har mycket jakt bedrivits i mindre jaktlag och i närheten av den ort där man bor. I takt med att urbaniseringen har förändrat demografin och att vägnät och fordon har byggts ut och moderniserats har möjligheterna ökat för jägarna att snabbt förflytta sig över Sverige. Det har lett till att jägare från hela Sverige bedriver jakt runt om i landet. Det exemplifieras tydligt genom björnjakten, som årligen engagerar tiotusentals jägare även från södra Sverige. Det har också ökat behovet av en större vapengarderob då allt fler jaktformer på ett enkelt sätt blivit tillgängliga för fler jägare.

Vapenutvecklingen

Under de senaste åren har utvecklingen av vapen och vapentillbehör gått snabbt framåt. Numera är det till exempel normalt att en jägare har flera olika kulgevär i klass 1 som är särskilt anpassade till olika sorters jakt. Anpassningen kan antingen ligga i vapnets utformning eller vilka tillbehör som väljs. Vapen kan utrustas med högförstorande eller lågförstorande kikarsikte eller rödpunktsikte, eller för den delen vara försedda med öppna riktmedel. Vidare kan vapnen förses med ljuddämpare av olika storlek eller rekylbroms för att vara optimala till just den jakten som bedrivs. Att olika kalibrar har olika fördelar gör också sitt till för att skapa ett behov av en diversifierad vapengarderob.

En annan förutsättning som förändrats under de senaste åren är möjligheten att använda sikten för jakt i mörker, antingen via bildförstärkande eller bildomvandlande teknik. Detta är i dagsläget tillåtet vid jakt efter vildsvin och jakt efter hjort i mörker (efter beslut om skydds jakt). Dessa sikten är ofta stora och behöver ett väl anpassat vapen för att skytten ska kunna lossa bra och säkra skott. Därför är det vanligt att jägare som ägnar sig åt jakt nattetid har ett särskilt vapen endast för detta.

Även halvautomatiska jaktvapen har under de senaste åren blivit mer efterfrågade och driftsäkra. För några decennier sedan hade halvautomatiska vapen ett rykte om sig att ha dålig driftsäkerhet och svag precision men med moderna halvautomatiska vapen har det förändrats. Det har skapat förutsättningar för innehav av vapen som är särdeles lämpliga vid jakt där flera skott kan behöva lossas inom kort följd utan att en repetering behöver göras, till exempel björn- eller vildsvinsjakt.

7.5.1 Jaktvapengarderoben bör utökas

JRF avstyrker förslaget och begär att jaktvapengarderoben ska utökas till att omfatta 10 kompletta jaktvapen. Tillstånd till fler än 10 jaktvapen ska medges om sökanden visar att han eller hon behöver fler vapen än så. Något "mycket kvalificerat behov" ska inte föreligga för att en jägare ska få inneha fler än 10 jaktvapen utan det ska räcka att jägaren motiverar och visar på behovet av fler än 10 jaktvapen. JRF avstyrker därmed också formuleringen att det ska krävas ett mycket kvalificerat behov för innehav av fler än 8 jaktvapen.

I denna fråga är det viktigt att väga för och nackdelar för att fatta ett proportionerligt väl avvägt beslut. Som JRF har beskrivit ovan finns ett mycket stort behov av en kraftig utökning av jaktvapengarderoben och även om den skulle utvidgas till att omfatta 10 jaktvapen kommer en aktiv jägare att hamna i situationer där denne begränsas av vapnet. Trots det anser JRF att det är en lämplig avvägning att begränsa innehavet till 10 jaktvapen, så länge som en jägare också kan medges tillstånd till fler vapen om behov finns.

Behovet för jägarna att få möjlighet till innehav av fler jaktvapen ska vägas mot den samhällliga risken att dessa vapen missbrukas. Som utredaren noterar förekommer jaktvapen i så ringa omfattning vid grov kriminell brottslighet att det inte ens går att statistiskt säkerställa omfattningen. Utredaren resonerar också kring brukandet av jaktvapen vid annat våld, till exempel våld i nära relation, och uttrycker där att denna typ

av våld inte påverkas av antalet vapen som jägaren har. JRF delar den uppfattningen och ser därmed inget hinder mot att jaktvapengarderoben utökas mot bakgrund av det.

Det regelverk som utredaren föreslår anser utredaren är en lättnad gentemot befintligt regelverk. JRF delar inte den uppfattningen utan anser att det snarare är en kodifiering av gällande regelverk där den absoluta merparten av de jägare som ansöker om sina 5:e respektive 6:e jaktvapen beviljas tillstånd för dessa. Det finns också exempel på jägare som har fler än 6 jaktvapen redan i det befintliga regelverket. Utredaren föreslår att det ska vara en mer restriktiv syn på vapen nummer 7 och 8 i det nya regelverket än för vapen 5 och 6 i dagens regelverk. Förslaget innebär i själva verket inte en praktisk utökning utan endast en mindre minskad administrativ börda för tillståndsmyndigheten som inte behöver kräva in motivering för vapen 5 och 6. Mot bakgrund av det uppfyller inte utredarens förslag utredningsdirektivet.

Utredaren visar på statistik för hur många jägare som innehar olika antal jaktvapen. JRF finner statistiken missvisande då det är uppenbart att den begränsas så kraftigt av det regelverk som varit rådande under så många år. Att hänvisa till att en kraftigt försvårande åtgärd, som det är att styrka ett mycket kvalificerat behov för vapen nummer 7 och 8, skulle innebära att färre har det är ett missbruk av statistik som förbundet finner uppseendeväckande. Vidare för utredaren ett luddigt resonemang kring "normaljägare" som JRF tar kraftigt avstånd från. Det som är relevant är att se till varje enskild jägares behov och förutsättningar för att utöva sitt intresse, inte att dra några slutsatser utifrån andras utövande. JRF anser därför att utredarens återkommande resonemang om "normaljägare" och hur behovet hos enskilda jägare ser ut utifrån jämförelser med andra jägare ska lämnas utan åtgärd. Vissa jägares behov, utifrån hur de bedriver sin jakt, ska inte begränsa andra jägares möjlighet att utöva sin jakt.

Utredaren resonerar kring intresset av jaktvapen i kriminella kretsar och slår fast att jaktvapen inte har ett större värde eller tilldrar sig något intresse från kriminella personer. JRF delar den uppfattningen, dels på grund av vapnens utformning som inte lämpar sig för annat än jakt (de är långa, tunga och begränsade i magasinskapacitet och avfyrningshastighet) dels på grund av att vapnen förvaras i säkerhetskåp och att det därmed är svårt att stjäla dem. JRF vill dock vända sig emot utredarens resonemang att intresset och relevansen för jaktvapnen skulle öka om antalet ökade i samhället.

Det finns i dagläget ungefär 1 400 000 jaktvapen registrerade i Sverige och JRF delar inte uppfattningen att intresset för dessa vapen skulle vara större om summan var högre. Varje enskilt vapen är, även fortsättningsvis, inte attraktivt för kriminella personer. Att intresset potentiellt skulle öka om brottsbekämpande myndigheter lyckas begränsa den illegala införseln av vapen är rent spekulativt och JRF anser inte att det ska kunna ligga till grund för lagstiftning. Det föreligger således inga skäl att begränsa jaktvapengarderoben på ett för jägarna betungande vis med hänvisning till att jaktvapnen kan komma att missbrukas av kriminella då vi vet att sådant missbruk inte sker. Alltså bör proportionalitetsprincipen avgöra att behovet av utökad jaktvapengarderob överstiger de potentiella riskerna som det kan medföra.

JRF vänder sig kraftigt emot beskrivningen av terroråd som utförts med legala vapen. Utredaren hänvisar till terrorådet på Utöya och skolmassakern i Jokela och sådana jämförelser är naturligtvis inte relevanta eftersom det härrör från andra länder. Vidare hänvisar utredaren till de mord som begicks av Peter Mangs med legalt ägda vapen, men det var inte jaktvapen utan målskyttevapen och dessutom enhandsvapen. Någon jämförelse med det låter sig därför inte göras när jaktvapengarderoben utreds. Det sista utredaren hänvisar till är en specifik person vid ett tillfälle som, inom ramen för en allvarlig psykisk störning, beskjutit fordon med ett jaktvapen. JRF vill dock poängtera att det, liksom vid våld begångna i nära relation, i det här fallet inte var mängden vapen som var problematisk utan det faktum att personen valde att begå brott var problemet. Om han hade haft tillgång till ett eller flera vapen hade inte förändrat situationen.

I ett resonemang om ensamagerande gärningsmän slår utredaren fast att de är svåra att upptäcka och att det är problematiskt att de kan ges tillstånd att inneha vapen som går att använda mot människor. Även här vill JRF vända sig kraftigt mot resonemanget och hävda att antalet vapen, inom ramen för befintlig eller utökad jaktvapengarderob, inte är avgörande om en katastrof inträffar utan det är förekomsten av jaktvapen över huvud taget som avgör det. Även i det här fallet talar proportionalitetsprincipen för att behovet av utökad jaktvapengarderob är större än risken för medborgarnas säkerhet och trygghet.

JRF vill med kraft protestera mot villkoret som utredaren ställer upp att den föreslagna utökningen av jaktvapengarderoben endast ska utföras om utredarens förslag i avsnitt 20 om vapen som medför en oproportionerlig risk för allmän ordning och säkerhet också beslutas. Det ter sig för JRF fullständigt irrelevant att villkora antalet jaktvapen utifrån vilka andra vapen som också kan beviljas i samhället. Den person som önskar missbruka sina vapen kan, redan med befintligt regelverk, köpa ett antal jaktvapen i syfte att begå brott med dem. Det faktum att det inte sker är ett belegg för att regelverket som omgärdar legala vapen i övrigt är tillräckligt för att förhindra detta.

JRF avstyrker utredarens föreslagna begränsning att jaktvapengarderoben endast ska utvidgas om vissa specifika vapentyper också förbjuds mot bakgrund av att det inte är förenligt med utredningsdirektivet som anger att förenklingar ska ske och att eventuella försvårande åtgärder endast får ske om de är tydligt motiverade.

JRF tillstyrker resonemanget från utredaren att någon differentiering i jaktvapengarderoben baserat på hur länge jägaren har haft jägarexamen inte ska göras. Det ska, även här, vara den enskilde jägarens behov som styr – och det behovet kan vara stort även för en ny jägare.

7.5.2 Kravet på ett mycket kvalificerat behov bör förtydligas

JRF avstyrker förslaget och anser inte att några mycket kvalificerade behov ska krävas för jaktvapen. För den jägare som vill inneha fler än 10 jaktvapen ska denne kunna styrka sitt behov eller kunna visa på särskilda skäl för att tillstånd ska meddelas. I utredarens resonemang beskrivs att befintliga vapen ska kunna täcka behovet och därigenom ska inte ytterligare tillstånd meddelas. JRF hänvisar till ovanstående resonemang om viltpopulationer, jaktformer och teknisk utveckling och anser att behovet för ytterligare

vapen kan vara tillräckligt även utan att de kriterier som anges för att det ska anses vara mycket kvalificerat möts.

Om utredarens förslag ändå tas vidare kan JRF i andra hand tänka sig ett utökat behovskrav för de vapen som överstiger 10. Ett sådant krav måste då utformas på så vis att det de facto är möjligt för en jägare att få licens för ytterligare vapen om denne kan visa på ett tydligt behov och användningsområde för det. Det får alltså inte krävas att sökanden visar allt för kvalificerade behov utan det ska räcka att styrka att den som söker inte innehar vapen av den typen, klass eller annat som kan särskilja vapen från varandra utifrån ett användarperspektiv. Det måste också tydliggöras att behovet provas när vapenansökan görs och inte behöver visas senare.

7.5.3 En särskild vapendelsgarderob bör inte införas

JRF avstyrker utredarens förslag. Utredaren tar avstamp i statistik som inte visar utvecklingen på ett tydligt vis. Vapen med utbytbara pipor blir allt vanligare och det är viktigt att lagstiftningen inte lägger onödiga hinder för de jägare som vill kunna nyttja moderna modulvapen. För förståelsen är det också viktigt att poängtera att JRF inte föreslår att pipor ska vara fria för envar att köpa, det ska fortfarande krävas att personen innehar en vapenlicens för ett vapen som pipan passar till vilket betyder att personen är vandelsprövad och en i övrigt lämplig vapenägare.

Att begränsa möjligheten att köpa lösa pipor eller pipset skapar en situation där jägare uppmuntras att i stället skaffa kompletta skjutvapen. Detta sker mot bakgrund av att varje tillståndspliktig pipa måste motiveras, emedan kompletta skjutvapen inte behöver behovsmotiveras inom ramen för jaktvapengarderoben. Det skapar alltså en situation där fler vapen förekommer i samhället och jägarna orsakas större kostnader när de tvingas köpa kompletta vapen i stället för löstagbara pipor.

Utredaren för ett resonemang kring det relativt nyuppkomna konceptet med 3D-printade vapen. Det är i dag relativt enkelt att få tag på ritningar för hur ett vapen 3D-printas och är funktionsdugligt med delar som var för sig inte är licenspliktiga. Det är även möjligt att, med redskap som förekommer i en mekanisk verkstad, tillverka pipor som fungerar tillräckligt väl för dessa vapen. JRF anser dock inte att det är ett skäl för att inte öka möjligheterna för jägare att köpa lösa pipor till sina modulvapen. Den person som bestämmer sig för att tillverka ett illegalt vapen med hjälp av 3D-printer kommer inte bemöda sig att söka en laglig licens för en pipa, och kommer sannolikt inte att ha licens för ett vapen som pipan passar till. Att motivera den försvårande åtgärden för legala jaktvapenägare motverkar alltså utredningens syfte utan att på något vis öka tryggheten.

7.5.4 En alternativ lösning avseende vapendelsgarderob

JRF tillstyrker utredarens förslag enligt 7.5.4 med tillägget att antalet pipor bör vara detsamma som antalet vapen i jaktvapengarderoben. Enligt JRF:s förslag ska 10 jaktvapen i jaktvapengarderoben alltså även ge möjlighet till 10 utbytbara pipor eller pipset utan särskild behovsprövning utan behovet ska anses styrkt i och med att sökanden har ett jaktvapen som pipan passar till. JRF tillstyrker utredarens resonemang och förslag att

slutstycken och slutstyckshuvuden ska betraktas som accessoriska och inte kräva någon behovsmotivering, även om de även fortsättningsvis ska vara tillståndspliktiga.

JRF vill dock vända sig emot påståendet som utredaren gör enligt följande: Till detta kommer att den sammantagna effekten av dessa förslag tillsammans med vårt förslag om en utökning av vapengarderoben skulle leda till en stor ökning av det antal kompletta vapen som en jägare kan inneha utan någon behovsprövning. Utredaren har helt felaktigt angett att fler pipor hos jägarna skulle leda till fler kompletta vapen, vilket naturligtvis inte stämmer. För att ett vapen ska bli komplett krävs, förutom en pipa, också en låda eller stomme och ett slutstycke, samt en kolv som inte är tillståndspliktig. Oavsett hur många pipor en jägare innehar kommer antalet kompletta vapen alltid begränsas av antalet lådor eller stommar. Det går alltså inte att ta hänsyn till denna påstådda begränsning då den inte är överensstämmande med verkligheten.

JRF anser även att så kallade instickspipor ska omfattas av samma vapendelsgarderob.

9.10.1 Förutsättningar för innehav (av helautomatiska vapen och enhandsvapen)

JRF noterar att det som utredaren föreslår endast är en semantisk förändring som syftar till att kodifiera den ordning som nu föreligger. JRF har noterat den stora osäkerhet och olikbehandling som skett när tillstånd för enhandsvapen har behandlats tidigare och är därmed skeptiska till en förändring som inte säkerställer att situationen förenklas och förbättras för legala vapenägare. JRF:s synpunkter i detta avsnitt gäller endast enhandsvapen för jakt, om inget annat särskilt anges.

För JRF är det grundläggande att lagstiftning ska vara utformad så att enskilda medborgare på ett enkelt sätt kan förstå vad som förväntas av dem. Den av utredaren föreslagna författningstexten är inte specifik i vad som kan anges vara särskilda skäl under vilka en person ska kunna få tillstånd att inneha enhandsvapen. Med tanke på den behandling som tillståndsärenden sedan tidigare har genomgått hos ansvarig myndighet och med tanke på att olika ärenden handläggs olika beroende på var i landet frågan handläggs anser JRF att termen "särskilda skäl", om den ska användas i lagstiftning, ännu tydligare måste definieras i författningsförslaget (4 kap. 10 §).

För enhandsvapen för jakt är det behovet som är centralt – liksom för andra jaktvapen. Därmed bör enhandsvapen för jakt behandlas på liknande vis som tidigare gällt för en jägares ansökan av vapen nummer 5 och 6. Det faktum att enhandsvapen är diametralt annorlunda än gevär i både utseende och användningsområde gör gällande att behovet är relativt enkelt att styrka för den enskilda. Det användningsområde som enhandsvapen medger går inte att ersätta med ett gevär. Mot bakgrund av det blir uttrycket "särskilda skäl" missvisande och om det ska kvarstå i lagstiftning måste kriterierna tydliggöras för att det ska framgå vilka sådana skäl som ska utgöra grund för att beviljas tillstånd.

JRF anser inte att sådana skäl ska omfatta krav på yrkesmässighet. Den absoluta majoriteten av jakt som utförs i Sverige sker inte yrkesmässigt och det finns ett stort antal aktiva och engagerade jägare som jagar mer än sådana som bedriver jakten yrkesmässigt.

Behovet och de särskilda skälen bör i stället vara förknippat med de jaktformer där enhandsvapen får användas, nämligen avlivning av fällfångade djur, jakt under jord, jakt med ställande hund efter vissa viltarter eller eftersök. Att jägaren, vid tidpunkten för ansökan, har tillgång till sådan hund som är lämpad för detta eller annars kan visa att denne bedriver sådan jakt aktivt bör vara ett särskilt skäl som ska beaktas. Dessutom kan behovet styrkas även utan hund om den sökande kan visa att denne bedriver sådan jakt där enhandsvapen får användas. Det är inte nödvändigtvis samma person som äger hunden som bedriver jakten, till exempel jakt under jord bedrivs oftast av flera personer och det behöver inte vara hundägaren som har tillstånd för enhandsvapnet och detsamma gäller vid jakt efter till exempel grävling med ställande hund.

JRF anser vidare att det är skäligt att en person först måste ta jägarexamen och även inneha andra vapen för jakt innan tillstånd ges för enhandsvapen för jakt.

Det framgår tydligt av utredningen att legala enhandsvapen inte i någon större utsträckning stjäls eller förleds och därmed hamnar på den illegala marknaden. Först och främst är det väldigt få legala vapen som över huvud taget försvinner varje år. Endast ett litet fåtal av de vapen som försvinner från legal ägo varje år beslagtas och ännu färre används faktiskt vid brott. Enhandsvapen för jakt kommer, även med JRF:s föreslagna regelverk, fortsätta vara relativt ovanliga. Dessutom kommer varje jägare inte ha möjlighet att ansöka om många enhandsvapen eftersom begränsningarna i jaktformer och kaliber gör att behovet av fler vapen är svårt att styrka. JRF ser därmed inga skäl att inte underlätta för jägare att jaga med enhandsvapen mot bakgrund av påstådda säkerhetsvinster.

Sammanfattningsvis anser JRF att det inte ska ställas allt för höga krav för att uppvisa ett behov för en jägare som ansöker om tillstånd att inneha enhandsvapen för jakt. Dessa enhandsvapen är, enligt Naturvårdsverkets befintliga regelverk, begränsade till kaliber .22 och jägare kommer endast i vissa undantagsfall kunna ha fler än ett enhandsvapen för jakt. Någon betydande risk att dessa hamnar i orätta händer föreligger inte. Kravet bör begränsas till att jägaren styrker att denne bedriver sådan jakt som får bedrivas med enhandsvapen och därmed har behov av vapnet. Andra mer långtgående krav, såsom yrkesmässighet eller krav på stor omfattning, är allt för öppna för tolkning och ska inte förekomma.

10.4 Femårstillstånden innebär vissa olägenheter för legala vapeninnehavare

JRF vänder sig emot beskrivningen att femårstillstånden endast innebär "vissa" olägenheter för legala vapeninnehavare. Att en person glömmer att förnya ett tillstånd och därmed blir polisanmäld och åtalad för vapenbrott, vilket förutom de legala följderna även kan innebära att dennes övriga vapeninnehav ifrågasätts, kan inte betraktas som en mindre olägenhet utan det är i allra högsta grad ett stort problem för den som utsätts. JRF anser heller inte att de förslag som utredaren lämnar för att mildra följderna är godtagbara och tillräckligt förbättrar situationen för legala vapenägare.

10.5.1 Regelbundna kontroller av behovet bör göras även i fortsättningen

Behov av vapen kan komma och gå och det finns förutsättningar som påverkar en vapenägares aktivitet och behov. Det här gäller för såväl skytte som jakt och behovet kan också förändras över väldigt kort tid. Att bedriva skytte, till exempel, kräver en viss inkomst då det är dyrt att skjuta aktivt. Om en person under en kort och begränsad tid blir av med sin inkomst kan denne inte bedriva sitt skytte aktivt, och om detta sammanfaller med förnyelse av tillståndet kan personen alltså förlora sina tillstånd på grund av bristande aktivitet.

Vidare kan andra förutsättningar, till exempel graviditeter eller familjebildning, skapa en situation där en person under en längre tidsperiod inte kan bedriva skytte. Att detta ska leda till minskad aktivitet och därmed att behovet av enhandsvapen ifrågasätts är inte rimligt. Samma situation gäller för både skytte och jakt, där behovet av enhandsvapen för jakt ska baseras på att personen bedriver jakt med enhandsvapen och det behovet kan förändras åt olika håll under kort tid. Till exempel kan hundar skadas eller dö och innan en ny hund är injagad och fungerande har ett tillståndsbevis krävt förnyelse och behovet kan då ifrågasättas, även om det i framtiden kan vara tydligt igen.

Behov av skjutvapen ska endast styrkas vid tillfället för ansökan och sedan gäller samma regler för innehavare av enhandsvapen som för andra vapenägare. Sveriges vapenägare är föremål för omfattande kontroller och om en person begår ett brott eller drabbas av en sådan sjukdom att vapentillstånd bör ifrågasättas kommer detta ske omgående. En sådan kontroll, som sker löpande, uppfyller med bred marginal såväl intentionerna från EU:s skjutvapendirektiv som behovet av att säkerställa att skjutvapen inte hamnar i felaktiga händer. JRF anser att dessa kontroller i allra högsta grad är "lämpligare sätt" enligt utredarens bedömning och därmed kan de tidsbegränsade tillståndsbevisen slopas.

JRF anser inte att det är en tillräcklig lösning att en person som har bristande aktivitet tvingas sälja sina vapen för att vid ett senare tillfälle söka tillstånd på nya skjutvapen. Det drabbar den enskilda personen i allt för stor utsträckning då andrahandsvärdet för det vapen som säljs långt understiger kostnaden av att införskaffa nya vapen.

JRF finner att utredarens kommentarer att det finns knappt 80 000 enhandsvapen utan tidsbegränsning och att dessa inte avleds till den illegala marknaden med enfaset understryker att det inte är proportionerligt i förhållande till syftet att ha inskränkningar och försvårande regelverk för legala vapenägare för att begränsa tillgången till vapen för kriminella. Att risken för avledning skulle öka om mängden legala, kontrollerade och tryggt förvarade skjutvapen ökar, uttrycks av utredaren på ett rent spekulativt vis och kan därmed inte tillmätas någon relevans. När statistik brukas måste alltid det som går att bevisa eller belägga tillmätas relevans och spekulationer eller teorier kopplade till statistiken kan inte tas för sanning.

JRF delar bilden att vi befinner oss i en kritisk situation i samhället där dödligt skjutvapenvåld i kriminella kretsar är ett hot mot samhället i stort. Att tro att den situationen kan förändras genom att befintliga regelverk för legala vapenägare behålls

eller ytterligare begränsas är dock orimligt. Mot bakgrund av att andelen legala skjutvapen som förekommer i grov brottslighet är försvinnande liten går det inte att, på ett proportionerligt vis, motivera att lättnader för legala vapenägare förnekas. JRF vill understryka att den samhällsutveckling som nu sker, sker inom ramen för befintlig lagstiftning, vilket är belägg nog för att Sveriges regelverk och syn på legala vapen med bred marginal redan förhindrar att kriminella element får tag på dessa vapen.

Som JRF beskriver i "Allmänna synpunkter" är en grundläggande förutsättning den att kriminella personer inte tar hänsyn till lag eller förordning. Försvårande regelverk för legala vapenägare kommer alltid endast att försvåra för legala vapenägare utan att för den delen begränsa kriminella personers agerande.

10.5.2 Skärpt tillsyn kan vara ett alternativ till femårstillstånd

JRF:s förslag är att behov endast ska styrkas vid tillfället när tillståndet söks. Således finns inget behov av tillsyn av om behovskravet är uppfyllt över tid. Det finns heller inget krav utifrån EU:s vapendirektiv att behovet ska kontrolleras löpande och Sveriges löpande kontroll över laglydighet och lämplighet i övrigt hos personen som innehar vapnet uppfyller med råge EU:s vapendirektivs regelverk. JRF avstyrker således förslaget att skärpt tillsyn över behovskravet ska ersätta femårstillstånden.

Eftersom behov av jaktvapen kan variera mellan dagar och årstider är det inte behovet som ska motiveras var femte år. Om behovet skulle anses vara uppfyllt löpande måste till exempel jakt kunna bedrivas med vapnet året runt, vilket inte är möjligt då jakttiderna är begränsade. Vidare kan behovet inte kopplas till ett kontinuerligt innehav av hund då hundar ibland dör eller skadar sig hastigt och kan vara oförmögna att jaga under en längre period. Vidare kan också generationsskifte hos en hundägares jakthundar innebära att behov av vissa vapnet saknas för en kortare eller längre tid för att sedan återuppstå. För att det ska bli rättssäkert och förutsägbart är det alltså inte behovet som ska prövas löpande utan lämpligheten hos vapenägaren, vilket görs dagligen i Sverige. Det är således praxis att endast lämpligheten prövas löpande.

10.5.3 Hur kan ett skärpt tillsynsförfarande se ut?

JRF avstyrker utredarens förslag med samma motivering som under avsnitt 10.5.2.

10.5.4 Femårstillstånden är ett bättre alternativ än skärpt tillsyn

JRF anser inte att utredarens slutsatser i denna del till fullo möter utredningsdirektivet. Utredaren har summariskt, utan förankring i vetenskap och med allt för långt dragna slutsatser utan belägg i fakta, slagit fast att behovskontroll är en förutsättning för att tillstånd ska beviljas för enhandsvapen. En infallsvinkel från utredaren är att mängden skjutvapen, dels i samhället och dels hos respektive person, skulle medföra en större risk att dessa skjutvapen faller i orätta händer och att behovet därmed ska styrkas löpande.

JRF har tidigare ingående resonerat kring effekterna av begränsningar för legala vapenägare vad gäller kriminellas användning av legala vapen. Det saknas helt belägg,

fakta eller statistik som stärker utredarens syn i dessa frågor. De slutsatser som utredaren drar i dessa frågor kan därför lämnas utan vidare åtgärd.

Vad gäller frågan om en enskild person som innehar många vapen skulle vara mer attraktiv för kriminella än en person som innehar få skjutvapen så kan JRF förstå resonemanget. JRF kan dock inte se hur en löpande kontroll av dennes behov av de vapen som denne redan har fått tillstånd för ska minska risken av att dessa vapen faller i orätta händer. I JRF:s förslag ska varje tillstånd som söks vad gäller enhandsvapen behovsmotiveras. Det betyder att en person som löpande införskaffar nya skjutvapen måste behovsmotivera varje vapen vid inköpstillfället. Av praktiska skäl innebär det att denne löpande kommer att visa på behovet av skjutvapnen som söks då majoriteten av skjutvapeninnehavarna inte köper samtliga vapen vid samma tillfälle utan de köps in löpande under en längre period. En person som söker flera vapen samtidigt måste också kunna styrka behovet av samtliga vapen vilket är svårt av praktiska skäl. JRF anser inte att utredaren i tillräcklig utsträckning har tagit hänsyn till att varje enskild tillståndsansökan de facto innebär en behovsprövning och att det på ett godtagbart vis ersätter den kontroll som dagens femårslicenser medför.

Mot bakgrund av ovan anförda anser JRF att det finns fullt tillräckligt underlag för att föreslå ett slopande av femårslicenser utan att något nytt kontrollsystem införs. Det befintliga kontrollsystemet som består av löpande (daglig) kontroll av vapenägarens lämplighet och behovskontroll vid varje enskild ansökan med råge uppfyller såväl EU:s vapendirektivs krav på lämplighet hos vapenägaren och samhällets krav att säkerställa att dessa vapen inte hamnar i orätta händer utan endast finns hos personer som har behov av dem.

10.6 Femårstillstånden bör avskaffas för andra ändamål än skjutning

JRF tillstyrker utredarens förslag.

10.7.1 Vissa bestämmelser bör inte föras över till den nya vapenlagen

JRF tillstyrker förslaget att bestämmelserna i 2 kap. 6 a § vapenlagen om tidsbegränsade tillstånd för innehav av helautomatiska vapen och enhandsvapen för flerskott inte ska föras över till den nya vapenlagen.

10.7.2 Ett skärpt tillsynsförfarande bör införas

JRF avstyrker förslaget enligt motivering och resonemang under avsnitt 10.5.4.

10.8 Åtgärder för att motverka de olägenheter femårstillstånden medför

JRF avstyrker utredarens förslag att tidsbegränsade tillstånd ska finnas kvar. JRF anser det väl styrkt att det saknas skäl utifrån annan lagstiftning eller samhälleliga skäl ha kvar regleringen som endast begränsar innehav och möjligheter för legala vapenägare att bedriva sin verksamhet utan att ha effekt på den kriminella användningen av vapen. De olägenheter som medförs av femårslicenserna är betydande för de enskilda vapenägarna och ska därför undvikas om inte särskilda skäl talar däremot.

Om utredarens förslag ändå beslutas och blir gällande tillstyrker JRF de förslag som utredaren framför under avsnitt 10.8 med vissa förändringar enligt nedan. JRF ser positivt på utredarens intentioner att sådana brott som följer av att femårslicenser inte förnyas i tid ska medföra ringa, eller inga, straff. Grundläggande är dock att den som äger vapen är en laglydig person som inte vill begå brott – oavsett brottets art och allvar.

10.8.2 Tillfälliga omständigheter bör inte hindra förnyelse

JRF anser att författningstext och utredningen måste vara tydligare i det här fallet. Tillfälliga omständigheter, som beskrivs i utredningen, ska medföra att tillstånd förnyas. JRF anser alltså att ordet "bör" ska bytas ut till "ska", så att någon vidare tolkning inte kan göras av tillståndsmyndigheten. Det skapar en förtroendeingivande situation där enskilda personer vet vad de kan vänta sig när de kontaktar tillståndsmyndigheten. Det måste också framgå att sådana omständigheter ska kunna föreligga vid fler tillfällen och under längre perioder och därmed ska tillstånden kunna förnyas mot bakgrund av samma eller andra omständigheter vid flera tillfällen.

11.5 Kraven på behov och ändamål förtydligas

JRF vill särskilt betona att möjligheten ska finnas för föreningar med huvudsakligt fokus på jaktskytte (till exempel träning eller provtagning för Jägarexamen eller träning inför jakt) ska ha möjlighet att ansöka om tillstånd för skytte och att detta ska innefattas i begreppet "målskytte".

11.7 Anmälan och registrering av den som har ett betydande inflytande

JRF avstyrker att en anmälan ska inkomma så snart som möjligt, och att det normalt ska antas betyda senast samma dag som förändringen träder i kraft. Det är, för en ideell förening med årsstämma, en allt för begränsande formulering som inte är praktiskt applicerbar. Det bör framgå en längre tidsfrist och det måste tydligt framgå hur en sådan anmälan ska göras för att enskilda personer inte ska drabbas om de väljs in i en ideell styrelse. Det är också relevant att tydliggöra vem som är en sådan person i fråga om styrelseledamöter, suppleanter, valberedningsledamöter eller revisorer.

11.8 Krav på föreståndare och ersättare bör inte införas

JRF tillstyrker bedömningen att det inte bör införas krav på föreståndare och ersättare för skyttesammanslutningar.

14 Hantering av organisationers skjutvapen

JRF tillstyrker förslaget som medför ökad tydlighet och möjliggör för skytteföreningar att bedriva såväl tränings som tävlingsverksamhet i en bred omfattning och samtidigt skapar ett tydligt regelverk att förhålla sig till vad gäller hantering och transport av föreningens vapen.

15.4.1 De fysiska tillståndsbevisen fasas ut

JRF tillstyrker utredarens förslag att fysiska tillståndsbevis ska fasas ut till förmån för en digital tjänst för tillståndsbevisen.

16.5 Ett system med överlåtelseanmälan

JRF delar utredarens synpunkter att dagens regelverk sätter både säljare och köpare av ett vapen i en otydlig ägandeskapssituation. Den som har rätt att inneha vapnet (alltså som har tillståndet) är inte nödvändigtvis samma person som äger vapnet rent praktiskt (alltså som har betalat för det och därmed kan antas ha ett äganderättsligt anspråk på vapnet). Mot bakgrund av det är JRF positiva till att det ges möjlighet att tydliggöra att tillstånd att förvärva och tillstånd att inneha är två skilda saker, och att tillstånd att förvärva på ett enkelt sätt ska övergå i tillstånd att inneha när såväl Polismyndigheten har gett medgivande till tillstånd och det faktiska köpet har genomförts.

JRF anser dock att denna funktionalitet är beroende av en digital tjänst för vapentillstånd för att fungera smidigt. Därför bör införandet av ett sådant system ske först efter att ett system för digitala tillstånd har lanserats och har uppnått god funktionalitet. Via ett sådant system finns goda möjligheter att både säljare och köpare på ett tryggt vis kan följa processen och tillsammans godkänna såväl ansökan om tillstånd och bekräftelse på överlåtelse. För den som ska förvärva ett vapen för vilket det finns ett fysiskt tillstånd så förfaller detta tillstånd samma stund som säljare och köpare digitalt har bekräftat överlåtelsen. Det fysiska tillståndet ska då insändas till Polismyndigheten för förstöring. För den händelse att den som avyttrar ett vapen (säljaren) inte har möjlighet till digital signering kan den som ansöker om tillståndet (köparen) meddela detta och då sker korrespondens mellan Polismyndigheten och säljaren brevlades men köparen ges fortfarande möjlighet att bekräfta överlåtelsen digitalt. Detta torde endast vara en interimistisk lösning då digitaliseringen i samhället fortfarande ökar.

17 Vissa frågor om ljuddämpare, vapenmagasin och ammunition

JRF tillstyrker förslagen i avsnittet som berör förlängning av tidsfristen under vilken en person kan inneha vapenmagasin och ljuddämpare i samband med avyttring av vapen.

18 Utlåning av skjutvapen

JRF tillstyrker förändringarna som huvudsakligen är av förenklande och tydliggörande art. JRF ser positivt på att regelverket om så kallade låneintyg, alltså där skjutvapen lånas ut till en person som har tillstånd att inneha ett vapen av samma sort som lånet avser, ska ges en teknikneutral utformning och i framtiden även kunna lämnas digitalt.

19.5 En ökad flexibilitet avseende var enskilda personers skjutvapen ska förvaras

JRF ser positivt på utredarens förslag att en vapeninnehavare ska ha större möjligheter att förvara vapen på en annan plats än där denne är folkbokförd. Typexemplet handlar om personer som har olika boenden eller fritidsboenden där denne tillbringar mycket tid och

då vill kunna förvara vapnen på olika platser under olika tider av året. I dagsläget finns brister i regelverket som medför att tillfällig förvaring, till exempel i en sommarstuga, förhindras eller försvåras.

JRF avstyrker den delen i förslaget som anger att en sådan förvaring ska vara förknippad med en ansökan och rekommenderar att en sådan förvaring i stället ska vara förknippad med ett anmälningförfarande. Kravet på lika säker förvaring ska framgå tydligt i lagstiftningen och det åligger vapenägaren att säkerställa att förvaringen uppnår kraven, vilket kan kontrolleras genom Polismyndighetens löpande kontroller av vapenförvaring såsom sker redan i dag. JRF motsätter sig kraftigt att ett ansökansförfarande ska vara belagt med en ansökningsavgift då någon sådan avgift inte tas ut i dagsläget förknippat till förvaringen av vapen utan endast förknippat med tillståndet.

JRF vill med bestämdhet framföra att ett föreslaget regelverk där möjlighet finns till förvaring på annan plats, både tillfällig och av mer långvarig art, kommer öka säkerheten vid vapenförvaringen. I dagsläget finns endast vag ledning kring vad som gäller för förvaring av skjutvapen vid vistelse i till exempel fritidshus eller i samband med samboende utan att folkbokföringsadressen uppdaterats. Att det ges möjlighet för en vapenägare att anmäla att förvaring även kommer att ske på andra platser, och att det villkoras mot samma krav på säker vapenförvaring som om vapnen förvaras i dennes hem, kommer leda till att vapen ofrånkomligt förvaras i vapenskap när de inte används.

JRF noterar utredarens resonemang angående behovet för Polismyndigheten att känna till på vilken eller vilka platser vapen kan förvaras. Det kan till exempel vara relevant vid ingripanden mot vissa adresser och JRF respekterar till fullo det synsättet. JRF vill ytterligare fästa vikt vid ett av utredaren fört resonemang som JRF anser är relevant även vid andra delar i utredningen: *Vidare är det inte en särskilt realistisk tanke att sådana personer som man kan komma att vilja göra ingripanden mot är intresserade av att respektera en anmälningsskyldighet. En anmälningsskyldighet framstår därför som en onödig administrativ börda både för vapeninnehavarna och Polismyndigheten.* JRF delar utredarens slutsats till fullo och anser att resonemanget är applicerbart på andra delar av utredningen också, nämligen att de personer som i stor utsträckning kan antas vilja bryta mot regelverket heller inte påverkas av ett strikt regelverk.

19.6 Utvidgade möjligheter till förvaring hos annan

JRF tillstyrker utredarens förslag i de delar som rör enskilda personers förvaring hos andra enskilda personer och vill särskilt poängtera att det är viktigt att tillstånd till sådan förvaring inte ska ses som en temporär lösning även om tillstånden är tidsbegränsade. Skälen som finns för förvaring hos annan kan kvarstå under en lång period och därmed ska den restriktiva tolkning som Polismyndigheten tidigare gjort, men som visat sig felaktig enligt rättsfallet HFD 2024 ref. 7 tydligt bortses från i lagstiftningen.

JRF noterar att de regler som gäller förvaring vid skyttegymnasier ger stora friheter för såväl elev som skola att lösa en förvaring som är lämplig med hänsyn till såväl eleven som skolans förutsättningar. Med tanke på att det kommer ske många och regelbundna ansökningar årligen och med tanke på att det handlar om en grupp personer som är

ekonomiskt svaga (minderåriga personer) och där vapeninnehavet dessutom är en viktig del av utbildningen anser JRF att ansökan av sådan förvaring hos annan som gäller för skytte- och jaktgymnasier inte ska vara belagd med någon kostnad. Ett alternativ är att skolan ges möjlighet att ansöka om förvaring av flera elevers vapen samtidigt till samma kostnad som en enskild ansökan vilket drastiskt sänker kostnaden för varje enskild elev.

20 Tydligare möjligheter att beakta risker för allmän ordning och säkerhet

JRF avstyrker de förslag som följer av avsnitt 20. Att utredaren i inledningen av avsnittet diskuterar övriga föreslagna lättnader och konstaterar att de är befogade och bör införas, och sedan för vidare resonemanget kring skyddsnivå ger intrycket av att det handlar om en utpressning där eventuella lättnader som var och en är befogade, proportionerliga, avvägda och bevisligen var för sig inte påverkar säkerhetsnivå eller trygghet för medborgarna villkoras mot att en särskild reglering – vars effekt är rent spekulativ och inte finner stöd i vare sig forskning eller statistik – införs.

JRF avstyrker förslagen mot bakgrund av att de inte uppfyller kraven i utredningsdirektivet och att direktivet inte ställt krav på utredning av denna fråga. Utredningens direktiv och syfte har varit att eftersträva lättnader och förenklingar för legala vapenägare och det förslag som lämnas i avsnittet är inte i enlighet med direktivet. JRF kommer i detalj gå in på varför det som föreslås i avsnittet inte kommer bidra till att öka tryggheten och säkerhetsnivån i Sverige.

Enligt uppgifter som framkommit i media finns en koppling i utredarens förslag till EU:s vapendirektiv. Därmed avstyrker JRF förslagen mot bakgrund av att EU:s vapendirektiv redan är implementerat i svensk lagstiftning. Ytterligare åtgärder med hänsyn till EU:s vapendirektiv måste föregås av en noggrann separat utredning och ska inte ingå i en bred utredning av vapenlagstiftningen, som denna.

20.2 Utgångspunkter

JRF vill absolut tydliggöra att vi ser allvarligt på läget i samhället. Mot bakgrund av det måste det också konstateras att den situation som Sverige befinner sig i har skapats under en period där skyddsnivån och kontrollen av vapen varit stor. Faktum är att Sverige utifrån ett internationellt perspektiv har en oerhört restriktiv hållning till vapeninnehav både avseende typ och antal. Den typ av vapen som kommer diskuteras under avsnitt 20 har under perioden varit kraftigt begränsade och kommer så förbli, även om den reglering som föreslås i avsnittet inte införs. Främst beror det på den oerhörda tillgång till illegala vapen som finns och som kan antas öka kraftigt i takt med att närliggande krig fortlöper och förhoppningsvis upphör. Det är också av stor vikt att se till den minimala förekomsten av legala vapen, både jaktvapen, enhandsvapen, halvautomatiska sportskyttevapen och till och med helautomatiska vapen, i kriminella kretsar. Det är välbelagt och en sanning att kriminella personer inte bemödar sig att stjäla legala vapen då det är förknippat med stora risker och långa straff och tillgången till illegala vapen är sådan att det inte finns incitament för kriminella att stjäla legala vapen – oavsett vapnens funktion.

Personer som är målmedvetna och vill bryta mot lagen kommer att välja en enkel väg för att skaffa det verktyg som behövs. Det är detsamma oavsett om det är kriminella personer i den grova organiserade brottsligheten eller personer som vill begå terroristbrott. Sedan lång tid tillbaka och under en överskådlig framtid kommer tillgången till illegala vapen vara det absolut enklaste sättet att tillskansa sig vapen. Det syns tydligt i statistiken som anger att endast någon enstaka procent av alla beslagtagna vapen har legalt ursprung i Sverige.

Den grundläggande frågan hänger tätt ihop med tidigare resonemang om proportionalitet. För att en inskränkande åtgärd ska vara proportionerlig måste den förväntade effekten vara sådan att det motiverar intrånget hos enskilda personer, i det här fallet begränsningen för legala vapenägare att bedriva sin sport eller jägare att bedriva jakt. Jaktens samhällsnytta och behovet av omfattande jakt är tydlig men JRF kommer inte gå in mer ingående på det i det här remissvaret då inget framkommer som på något vis ifrågasätter det påståendet.

Att vissa halvautomatiska vapen, som utredaren förenklat kallar för vapen av AR-15 typ (därför väljer JRF att i remissvaret hänvisa till dem som "vapen av AR-typ"), numera går att få licens på för jakt är en naturlig följd av att Naturvårdsverkets regelverk för jaktvapen har moderniserats och en godtycklig formulering tagits bort. Sedan detta tilläts har det förflutit ungefär ett år och det har, enligt Polismyndigheten, beviljats ett "stort antal" sådana tillstånd. JRF noterar att det, under denna tid, inte har förekommit uppgifter om att ett enda av dessa vapen har stulits eller förlorats och inte heller finns uppgifter om att de förekommit vid brottslig användning. Om intresset och anpassningsförmågan hos kriminella element har varit så stor som utredaren ger sken av torde dessa vapen omgående ha införskaffats och direkt förekommit vid brott. Det har inte skett, och det beror på det resonemang som JRF tidigare anfört att kriminella inte är intresserade av legala vapen då tillgången på illegala vapen är större och risken att legala vapenägare använder sina vapen för att begå allvarliga våldsbrott är statistiskt sett obefintlig.

Utredaren hänvisar vidare till att Polismyndigheten problematiserat tillståndsgivning av vapen av AR-typ med att det finns andra skjutvapen och anordningar utan legitimt civilt användningsområde och att dessa måste förbjudas. Detta exemplifieras med vapenbestyckade robotar och drönare, fjärr- och självstyrda vapen och vapen som är avsedda för barriärbrytande ammunition. JRF ser inte ett motsattsförhållande utan anser att lagstiftningen på ett tryggt vis, redan i dagsläget, kan säkerställa att det inte förekommer tillståndsgivna vapenbestyckade robotar eller vapenbestyckade drönare hos allmänheten.

20.3 Det finns vapen utöver helautomatiska vapen och enhandsvapen som är särskilt samhällsfarliga

JRF finner i och för sig inget särskilt skäl att resonera kring innehav av helautomatiska vapen för jakt då de inte är tillåtna. Däremot vill JRF ta avstånd från följande formulering: *Hur samhällsfarligt ett skjutvapen kan anses vara kan inte ses isolerat, utan bör bedömas i relation till det ändamål för vilket vapnet ska innehas.* JRF häpnar över resonemanget och

anser inte att ändamålet för innehav styr huruvida ett vapen är mer eller mindre potent eller "farligt" utan det är endast vapnets tekniska förutsättningar, och i synnerhet den person som innehar vapnet, som avgör detta. Vapen som innehas legalt innehas bevisligen av laglydiga människor utan vilja att använda vapen vid brott – annars får dessa personer inte inneha vapen. Således är legala vapen, oavsett användningsområde, inte möjliga att definiera som "särskilt samhällsfarliga". JRF vill poängtera att enskilda personer kan vara "särskilt samhällsfarliga" men att dessa personer inte får äga vapen, därför väljer de att köpa sina vapen illegalt.

20.4 Ett skjutvapens farlighet

JRF understryker att ett skjutvapens farlighet huvudsakligen bestäms av den som brukar det. Att det finns möjlighet att bygga om ett vapen och ändra dess funktion från till exempel halv- till helautomatiskt med hjälp av eftermarknadsprodukter är, i sammanhanget, inte relevant då det inte är något som legala vapenägare kommer göra med sina legala vapen eftersom det är olagligt. Mot bakgrund av att det inte finns beskrivet något fall där legala vapen av AR-typ har försvunnit eller stulits och sedan brukats i kriminell verksamhet anser JRF att hela resonemanget om ett skjutvapens farlighet bygger på teorier som i sig kan vara relevanta men som i sammanhanget saknar relevans.

20.5 Polismyndigheten ansvarar för att vapeninnehav är förenliga med allmän ordning och säkerhet

För JRF är det tydligt att det svenska systemet, som innebär en rigorös bakgrundskontroll och löpande kontroll av vapenägares lämplighet, tillsammans med andra samhällsaktörers (till exempel läkare) möjlighet att yttra sig kring en persons lämplighet att inneha skjutvapen är det som skapat den situation som vi nu befinner oss i där legala vapen inte stjäls eller tappas bort i nämnvärd omfattning och i oerhört ringa omfattning används vid grov brottslighet. Med det faktum att det finns uppåt 150 000 enhands- och halvautomatiska vapen i samhället och dessa ändå inte är av intresse för kriminella i bakhuvudet blir det tydligt att det viktiga för att bibehålla allmän ordning och säkerhet är att kontrollera vem som får inneha vapen, inte vilken sorts vapen som främst innehas.

20.6 Utrymmet för att neka tillstånd på grund av att vapnet är samhällsfarligt bör förtydligas

JRF anser att det mest relevanta att diskutera i denna fråga är vilken följd åtstramade regler för legala vapenägare får för det dödliga skjutvapenvåldet. Mot bakgrund av att det saknas statistik eller forskning som stödjer att legala skjutvapen används i större omfattning i grov brottslighet ska eventuella åtgärder som vidtas mot legala vapenägare på ett tydligt sätt kunna visa att de får effekt. Att förbjuda vapen av en viss vapentyp (AR-typ) för en viss verksamhet (jakt) kan inte på något vis förändra den situation som nu råder eftersom dessa vapen inte förekommer vid grov brottslighet. Det finns heller inga skäl, annat än rena spekulationer utan belegg, att ett förbud kan få sådana effekter i

framtiden. Det är därmed oproportionerligt att neka tillstånd för vissa vapen om syftet är att minska det grova våldet och det dödliga skjutvapenvåldet.

20.7.1 AR-15 och liknande halvautomatiska gevär bör inte få innehas för jakt

JRF avstyrker förslagen i avsnittet att vissa vapen och vapentyper inte ska få innehas för jakt. Som JRF ingående har beskrivit ovan kommer en sådan åtgärd inte att få någon effekt på det befintliga skjutvapenvåldet och det finns inget i forskning eller annan data som visar att det kan få en effekt i framtiden utan sådana slutsatser är rent spekulativa vilket inte kan tillåtas ligga till grund för lagstiftning som är så inskränkande för människor. JRF anser att förslaget inte är förenligt med utredningsdirektivet och därmed heller inte ska genomföras.

JRF vill särskilt poängtera att förbudet inte innebär ett förbud mot vapentypen. Det kommer även fortsättningsvis vara möjligt för enskilda personer att söka och få tillstånd att inneha AR-15 och liknande vapen. Sådana tillstånd måste dock sökas för målskytte och inte för jakt. Det finns ingen analys gjord som påvisar att vapen för jakt är särskilt eftertraktade utan det kan antas att vapen för målskytte är lika eftertraktade för kriminella som vapen för jakt.

Utredaren beskriver en situation där en ensamagerande gärningsman skulle vara mer trolig att ta jägarexamen för att därigenom kunna köpa jaktvapen än att denne skulle engagera sig i en skytteförening för att därigenom kunna köpa målskyttevapen. Utredaren har inget belegg för den beskrivningen utan den är rent spekulativ och finner inte stöd i forskning eller statistik. Faktum kvarstår att det är markant lättare och billigare för en person som är intresserad av att begå våldsbrott att köpa illegala vapen. JRF vill också trycka på de förändringar som gjorts för att ta jägarexamen där det digitala teoriprovet medfört att en person måste investera mycket tid för att lära sig de kunskaper som krävs för att klara teoriprovet. Vidare kommer träningskyttet sannolikt förläggas vid en godkänd skjutbana och de praktiska proven måste förläggas vid en godkänd provbana för en godkänd provledare. Den typ av social kontroll som utredaren menar finns i skyttesammanslutningar finns således alltså även för den som ska ta jägarexamen.

Utredaren resonerar om begrepp som "pistolammunition" och "gevärsammunition". Det anser JRF inte är gångbart då ammunition ofta kan användas i olika sorters vapen, även om viss ammunition oftare används i enhandsvapen eller gevär. JRF ser bekymmersamt på resonemanget huruvida olika sorters magasin kan införas i ett halvautomatiskt vapen och vilka vapen som i så fall kommer träffas av bestämmelserna. Utifrån resonemanget ser JRF en stor risk att samtliga halvautomatiska kulgevär avsedda för jakt kan komma att träffas av regleringen, oavsett vad utredarens intentioner i den frågan är.

20.8 Det behövs även en ventil för oproportionerligt samhällsfarliga skjutvapen

JRF avstyrker förslaget. Det framgår i utredningen att vissa enskilda vapentillstånd ska kunna nekas om riskerna som vapnet medför för samhället är oproportionerligt stora i förhållande till nyttan som vapnet medför till vapenägaren. Enligt tidigare resonemang är det för JRF tydligt att riskerna för samhället med legala vapen är försumbara och att ingen data eller statistik finns som visar att samhället löper någon risk för legala vapen. Mot bakgrund av det ter sig en sådan reglering fullkomligt överflödigt då den inte kan komma att få genomslag eftersom en proportionalitetsavvägning ofrånkomligt kommer visa att behovet, oavsett hur litet det kan vara, alltid är större än riskerna som är nära på obefintliga.

22.2.1 Yrkesmässighetskravet för vapenhandlare

Det finns brister i systemet i dagsläget såtillvida att vapenhandlare respektive grossister inte informeras om förändringar som skett i andras vapenhandlartillstånd. Det kan leda till att en aktör med vapenhandlartillstånd i god tro bedriver handel med en annan aktör, då sådant skett under många år, fastän ett vapenhandlartillstånd är återkallat.

Polismyndigheten måste informera berörda parter i samband med att vapenhandlartillstånd återkallas. Samma informationskrav måste åligga Polismyndigheten vad gäller beslut som fattas gällande personer som är bemyndigade att handha verksamhetens vapen.

Vidare anser JRF att det måste tydliggöras hur kunskapskraven ser ut för att ett vapenhandlartillstånd ska meddelas. Om det föreskrivs att viss kunskap ska finnas måste det för transparensen också finnas möjlighet för de aktörer som bedriver eller vill bedriva vapenhandel att sätta sig in i regelverket. Risken annars är att tillgången till aktörer med vapenhandlartillstånd minskar vilket kommer påverka såväl jägare som sportskyttar.

22.2.3 Tydligare regler om ansökningen

Det måste finnas tydliga riktlinjer från myndigheterna hur förvaring av vapen i verksamhet ska fungera. Det innefattar tydliga tekniska specifikationer gällande skyddet och eventuella regelverk som hör till det. Det är viktigt för att befintliga och nya aktörer ska kunna anpassa sig och säkerställa tillgången till vapenhandlare även framgent.

22.2.5 Tydligare regler om inköps- och försäljningsförteckningen

Det finns stora vinster att göras här om en anpassat digitalt system tillhandahålls där vapens ägare tydligt kan visas så vapnen hela tiden kan spåras. Vi är frågande till varför beställningar som har lagts men ännu inte levererats ska redovisas och anser att myndigheterna måste tillhandahålla ett anpassat system. De kostnader som handlarna får pålagda som en följd av ökad administration betalas i slutändan av konsumenterna varför det är viktigt att systemet är väl avvägt och inte går längre än vad som krävs.

22.3.2 Yrkesmässighetskravet för reparatörer

JRF vill särskilt poängtera att kompetenta vapenreparatörer är av stor vikt för både jägare och sportskyttar. Därför måste regelverket för vapenreparatörer vara anpassat för deras specifika verksamhet vilken inte är densamma som vapenhandlare. Eventuella krav på vinstsyfte ska tas bort då de kan tolkas godtyckligt och omöjliggöra för en nischad vapenreparatör, som kanske specialiserat sig på en viss sorts vapen, att bedriva sin verksamhet. I regelverket för vapenreparatörer måste också hänsyn tas till att de inte på samma vis som vapenhandlare har möjlighet att välja vilka vapen som hanteras utan det är baserat på kundens behov och önskemål. Förvaringsregelverket måste anpassas utifrån den förutsättningen.

22.3.3 De övriga kraven för tillstånd

I likhet med var JRF har framfört under avsnitt 11.7 måste det tydliggöras vem som är en sådan person som kan antas ha betydande inflytande över en verksamhet. För vapenhandlare kan ägandeskap ske genom Aktiebolag och det kan även finnas utländska ägare. Risken med en allt för tydlig formulering är att det skapar en möjlighet till en godtycklig tolkning av regelverket.

22.3.7 Tillsyn

Det finns ett problem med regelverket kring när något formellt blir en tillståndspliktig vapendel. Det är till exempel svårt att definiera när ett råämne till en pipa (alltså ett stålrör) blir en licenspliktig pipa. I dagsläget finns en möjlighet till olika tolkning i dessa frågor vilket riskerar att drabba enskilda vapenhandlare och reparatörer i allt för stor utsträckning. För att tillsynen ska bli relevant och rättssäker måste alltså vilka delar som tillsynen omfattar definieras.

22.7 Inlösen av vapenhandlares skjutvapen

Som utredaren har varit inne på är det vanligt att vapenhandlare ägnar sig åt kommissionsförsäljning, alltså att de säljer vapen för privatpersoners räkning. Det måste införas ett skydd för privatpersonerna där staten löser in dessa vapen, oavsett av vilket skäl som handlarens tillstånd återkallas.

Vidare har vapenhandlare historiskt påverkats mycket av faktorer som inte legat inom deras mandat att påverka. Till exempel har långa handläggningstider och osäkerhet kring om vissa vapen kan tillståndsges för jakt påverkat många handlare som tvingats bära varulager med enorma värden. I vissa fall har detta lett till konkurs för handlaren. Om en handlare kan peka på att skälet till att tillståndet återkallas är sådant som ligger utanför dennas möjlighet att påverka ska staten lösa in handlarens skjutvapen.

23 Införsel med stöd av det europeiska skjutvapenpasset

JRF vill inledningsvis klargöra att, såvitt förbundet vet, beviljas tillstånd till införsel i princip i samband med alla ansökningar som görs. Förbundet känner inte till att någon skulle ha nekats att föra in skjutvapen för jakt eller tävling, i de fall det handlar om legala vapen.

Det svenska förfarandet, som dels är kostsamt och dels skapar en orimlig situation för europeiska medborgare som bör vara ute minst sex veckor innan en resa, får i själva verket inte någon kontrolleffekt utan det blir endast en form av stämpelskatt där utländska europeiska medborgare tvingas betala för en ansökan som de i praktiken är garanterade att få beviljad. Således är inte det svenska förfarandet en höjning av säkerhetsnivån jämfört med EU:s skjutvapenpass utan endast ett hinder som byråkratiserar och skapar oproportionerliga problem för europeiska medborgare.

23.6 Nordisk utblick

JRF vill särskilt betona de slutsatser som dras av NSK i Danmark och den finska tullen. NSK anger att de inte har några indikationer på att vapen som transporterats in i landet med hjälp av skjutvapenpasset används i kriminella situationer och de vill dessutom understryka att de inte tror att det är denna sorts vapen som används av de kriminella. Den finska tullen har heller inga indikationer på att skjutvapen förs in med hjälp av vapenpasset för att sedan användas vid brottslighet. Deras uttalanden ligger helt i linje med vad JRF anfört tidigare, nämligen att kriminella personer inte ser ett behov av att till stor eller liten del legalisera delar av sitt vapenägende utan föredrar att, för sitt kriminella bruk, använda illegala vapen.

23.7.2 Brott och olyckshändelser med skjutvapen

Under rubriken avledning av legala vapen förs ett resonemang om risken att vapen som förs in i Sverige på laglig väg skulle avledas ut i samhället och där komma till kriminell användning. Utredaren jämför här med både Finland och Danmark, där respektive lands myndigheter har angett att de inte ser någon risk för detta eller har sett några tecken på att det sker. Utredaren påpekar då att det här måste förstås i samband med att Sverige har större problem med dödligt skjutvapenvåld än dessa länder. JRF finner påståendet anmärkningsvärt och vill med bestämdhet fastslå att det uppenbarligen då inte är Sveriges regler för införsel av skjutvapen som skapat den situation med dödligt skjutvapenvåld som vi har i Sverige. Det är däremot alldeles uppenbart att det på ett allt för enkelt sätt går att smuggla in illegala vapen och att det är grunden till att det begås många dödsskjutningar i Sverige. Att Polismyndigheten anser att det inte går att göra en tillförlitlig bedömning av hur många (eller få) extra vapen som kan avledas varje år går heller, mot bakgrund av ovanstående resonemang, inte att ha som grund för att inte införa enklare regler för införsel.

Att utredaren anser att ett förenklat förfarande för införsel av vapen skulle medföra en ökad risk för smuggling och avledning av illegala vapen är ett påstående som är taget helt ur luften utan något stöd i svensk forskning eller statistik eller för den delen i lärdomar eller erfarenheter dragna av något av våra grannländer. Att smuggling, per definition, innebär illegal införsel och att sådan svårligen förhindras genom att reglering införs torde vara självklart för alla och envar.

23.7.6 Sammanfattning

Mot bakgrund av det som utredaren anför anser JRF att det inte är rimligt att inte möjliggöra införsel med stöd av EU:s skjutvapenpass med hänvisning till att det kan medföra ökad vapensmuggling, ökad avledning av legala vapen och en ökad risk att skjutvapen används vid brott. Om sådana påståenden görs måste det presenteras någon form av data, statistik eller forskning från Sverige eller något annat land som belägger det. Eftersom ingen sådan kunskap finns går det heller inte att dra några sådana slutsatser vilket medför att det blir rent spekulativt. Lagstiftning kan inte baseras på spekulationer, i synnerhet inte om det medför begränsningar för laglydiga vapenägare.

23.8 Konsekvenser för införsel av ammunition och ljuddämpare

JRF anger huvudsakligen samma som i det föregående, alltså att ingen data, statistik eller forskning presenteras som stöder tesen att en ökad införsel av legala ljuddämpare och ammunition kan leda till ökad avledning av detta.

23.9 Ett förenklat införselförfarande bör införas endast för målskjutning

JRF tillstyrker att det förenklade införselförfarande införs för målskjutning men avstyrker att det ska gälla "endast" för detta. JRF anser att ett förenklat införselförfarande enligt EU:s skjutvapenpass ska gälla även för jakt och jaktvapen.

Utredaren anför att den som ämnar jaga i Sverige kan antas ha lång framförhållning och därmed ha möjlighet att ansöka i så god tid att det befintliga regelverket inte utgör ett hinder. JRF anser att utredaren har dragit dessa slutsatser på felaktiga grunder och att de negativa följderna det får för såväl utländska som svenska jägare är oproportionerligt stora i förhållande till de små, i princip obefintliga, positiva följderna som det kan få för säkerheten i Sverige.

Även jakten har varit del av en stor internationalisering. Med det menar JRF att många svenska jägare har kontakter i andra länder, främst i Europa, och numera bedrivs ofta jakt i andra europeiska länder av svenska jägare och vice versa. Sådan jakt kan vara bokad långt i förväg men kan också uppstå hastigt, till exempel i samband med att licenstilldelningar av vissa arter meddelas. Det kan också finnas exempel där utländska jägare jagar älg i Sverige under september, men på grund av att tilldelningar inte fylls eller att avlysningsjakt medges kan de återkomma även senare under säsongen. Detta kan förhindras och begränsas om de tvingas göra en ansökan som tar lång tid.

Vapen som förs in i landet i syfte att jaga med måste uppfylla svenska regler för jakt. Det handlar, enligt JRF:s uppfattning, om närapå 100 % traditionella jaktvapen i form av manuellt repeterande kulgevär eller hagelgevär. Dessa jaktvapen är, enligt all erkänd forskning och statistik, inte stöldbegärliga och därmed finns heller ingen risk för avledning eller att dessa vapen kommer till brottslig användning.

Vidare vill JRF ännu en gång påpeka att införsel av dessa vapen inte nekas vid ansökan. JRF har förvisso inte tagit del av den statistiken men anser att utredningen bör kompletteras med detta. JRF:s övertygelse är att dessa vapen i princip uteslutande tillåts att

transportera in till Sverige, vilket innebär att det inte medför någon positiv förändring vad gäller säkerhetsläget i Sverige utan endast fyller funktionen av en "stämpelskatt" där europeiska jägare får bekosta svenskt myndighetsarbete.

23.11 Ett förenklat införsel förfarande för målskjutning

JRF tillstyrker förslaget men vill poängtera att det i utredningen resoneras kring "tävlings skjutvapen" och JRF vill lyfta att det uttrycket inte används i svensk lagstiftning i övrigt och att det svårt att definiera eftersom samma vapen kan vara både jakt-, målskytte- och tävlingsvapen beroende på i vilken situation det används. Internationellt delas sällan vapen upp utifrån ändamål vilket ytterligare kan komplicera detta.

24 Handläggningstiderna i ärenden om innehavstillstånd

JRF anser att en grundläggande brist i utredningen är att de anser att handläggningstiderna under den senaste tiden skulle vara acceptabelt långa utan att ta hänsyn till att dessa är skapade av att stora medel tillförts polismyndigheten i ett separat projekt för att förkorta handläggningstiderna. När dessa medel upphör finns inga tecken på att handläggningstiderna kommer fortsätta vara acceptabla utan de kommer då att öka igen. Vidare anser JRF att det är viktigt att väga in kostnaderna för samhället med tillståndsgivningen.

JRF anser att digitalisering tillsammans med en kraftig utvidgning av jaktvapengarderoben som innebär färre behovsmotiveringar skulle innebära stora positiva följder för licenshandläggningen. Förslag för digitalisering har hanterats tidigare under utredningen och JRF ställer sig positivt till sådana förslag. Den absoluta majoriteten av tillståndsärenden som hanteras avser jaktvapen inom ramen för jaktvapengarderoben men en icke-försumbar andel avser jaktvapen som kräver motivering av sökanden. Dessa tillstånd skapar också en större arbetsbörda för polismyndigheten och en utökning av jaktvapengarderoben enligt vad JRF har anfört tidigare skulle positivt bidra till att förkorta handläggningstiderna utan att skapa merkostnad.

24.8.3 Vapenhandlare bör inte hantera vapenbyten

JRF delar inte utredarens slutsats utan anser att vapenhandlare, inom ett visst bestämt regelverk, skulle kunna byta ut enskilda tillståndspliktiga skjutvapen mot andra. Exempelvis skulle manuellt repeterade kulgevär i klass 1 med tillstånd för jakt kunna bytas mot manuellt repeterade kulgevär i klass 1-4 med tillstånd för jakt eller hagelgevär bytas mot hagelgevär. På det viset skulle en stor vinst göras för tillståndsmyndigheten utan att säkerheten brister. Den person som kommer in till en vapenhandel kan styrka sin rätt att inneha vapen genom att dels visa upp vapnet (som bevisligen inte är beslagttaget av Polismyndigheten) dels visa upp tillståndsbeviset. Handlaren kan, på dessa grunder, enkelt byta vapnet och utfärda ett kvitto med relevanta uppgifter som styrker vapeninnehavarens rätt att inneha vapnet till dess att ett permanent tillståndsbevis har meddelats.

För den händelse att den som vill byta vapnet är föremål för utredning eller att få sina vapen beslagtagna eller tillstånd återkallade är det inte till men för säkerheten att denne byter ett vapen som ännu inte beslagtogs mot ett annat likvärdigt vapen. Personen innehar de facto ett vapen, oavsett vilket det är. Både behovs- och lämplighetsprövning är ju redan gjord och det bevisas av att personen innehar skjutvapnet och tillståndsbeviset för det. Om personen saknar tillståndsbevis, till exempel genom att det förkommit, finns inte möjlighet att genomföra bytet. Därmed finns ingen ökad risk för att personer som inte ska ha skjutvapen har det.

Ett förslag enligt ovan skulle ännu enklare möjliggöras om de digitala förenklingar införs som utredaren tidigare föreslår, då användande av Bank-ID eller liknande tjänster ännu mer kan öka säkerheten och göra bytet smidigare.

24.8.4 Inget förenklat tillståndsförfarande för vapenbyten

JRF avstyrker utredarens förslag enligt samma resonemang som under avsnitt 24.8.3.

25.2 En regelbunden dialog

JRF tillstyrker förslaget och har under många år efterfrågat en närmare kontakt med Polismyndigheten för att kunna diskutera frågorna. Det handlar om ett informationsflöde som behöver gå åt båda håll för att tillståndsmyndigheten ska vara uppdaterad med vad som sker hos användarna och vi som representerar användarna ska vara uppdaterade och förberedda på vad som sker hos tillståndsmyndigheten.

25.3 En kontaktkanal för vapenfrågor

JRF tillstyrker förslaget. En sådan kanal kommer minska tillståndsmyndighetens börda med tillståndsansökningar då flera frågor av mer generell art kan besvaras i förväg och inte behöver bli föremål för kompletteringar i samband med ansökan. JRF:s uppfattning är att merparten av de myndigheter som förbundet samverkar med inom ramen för medlemmarnas intressefrågor har tjänstemän som är offentliga och där kontakt kan tas relativt enkelt via telefon eller e-post. Det skapar förtroende och förutsättningar för konstruktivt samarbete från samtliga involverade parter.

26.3.4 Innehav sedan ett tidsbegränsat tillstånd löpt ut bör endast i vissa fall utgöra vapenbrott

JRF:s grundinställning är att tidsbegränsade tillstånd ska tas bort och därmed blir denna del av utredningen överflödigt. Om de tidsbegränsade tillstånden ändå kvarstår ser JRF det som positivt att överträdelser mot det ser mot bakgrund av att brottet är ringa och att sådana ringa fall inte ska dömas till ansvar.

26.3.5 Att ett vapenbrott begåtts av en legal vapeninnehavare bör beaktas vid gradindelning och påföljdsbestämning

JRF delar utredarens uppfattning att den typ av vapenbrott som begås av legala vapeninnehavare som regel inte medför en ökad risk för att vapnen hamnar i orätta händer eller att de missbrukas. Därför finns goda skäl att beakta detta i samband med att en påföljd bestäms vid en fällande dom i en domstol.

26.3.7 Administrativa sanktionsavgifter bör inte införas

JRF delar inte utredarens uppfattning utan anser att ett antal av de mindre allvarliga brott som legala vapeninnehavare kan begå av oaktsamhet eller försumlighet skulle kunna medföra en sanktionsavgift och att fördelarna med detta utifrån ett samhällligt perspektiv vida överstiger de potentiella riskerna. Vidare är det relevant att tydliggöra att dessa mindre allvarliga brott inte heller automatiskt ska medföra att rätten att inneha skjutvapen ifrågasätts.

27.5 Transport i samband med skrotning eller inlösen

JRF tillstyrker förslaget. Det är lämpligt att en annan vapenägare, som bevisligen är kontrollerad och en laglydig medborgare, får möjlighet att på ett enkelt vis utföra en sådan transport och det kommer underlätta för många dödsbon.

27.10 Utfärdande av europeiskt skjutvapenpass

JRF tillstyrker förslaget.

28.3.8 Innehav av sådana halvautomatiska gevär som förbjuds för jakt bör avvecklas

JRF avstyrker förslaget som på ett oerhört negativt vis kommer påverka enskilda jägare. De jägare som har köpt vapen av den typ som utredaren föreslår ska förbjudas har investerat mycket tid och pengar i att införskaffa och optimera dessa vapen för jakt. Marknaden i Sverige för dessa vapen för sportskytte är begränsad och möjligheten att sälja dessa vapen utomlands är liten. Att då besluta att tillståndsbevis återkallas och att de ersätts till 80 % av marknadsvärdet är allt för långtgående och dessutom är det inte i linje med normalt förfarande vid förvaltningsärenden.

JRF vill vidare poängtera att inköpspriset för vapnet endast är en del av de kostnader som jägarna har haft för dessa inköp. Till kostnaden för vapnet ska läggas kostnaden för ansökningsavgift, ammunition för inskjutning och träningskytte samt inköp av ammunition för jakt och tillbehör såsom kikarsikten, koffert, vapenfodral, vapenrem och så vidare. Kostnaderna för dessa tillbehör kan överstiga inköpspriset för vapnet och de blir överflödiga om vapnet som de är inköpta till säljs. Alltså kommer den ekonomiska påverkan för den enskilda jägaren bli långt större än att denne tappar 20 % av inköpspriset på vapnet.

JRF anser att de förslag som lämnats av utredaren under avsnitt 20.8 inte är i linje med utredningsdirektivet och därmed ska det och sådana förslag som följer av detta inte föras vidare.

28.4.2 Vissa äldre övergångsbestämmelser bör fortsatt gälla

JRF tillstyrker förslaget som innebär att sådana personer som innehaft tillstånd för vapen för jakt innan kravet på Jägarexamen kom ska anses ha tagit jägarexamen. Dessa personer har en lång erfarenhet av såväl jakt som vapeninnehav och har bevisligen under en mycket lång tid hanterat både sina vapen och sin egen vandel på ett sådant vis att deras vapentillstånd inte återkallats. Därmed måste dessa personer kunna bedriva jakt på samma villkor som den som har tagit Jägarexamen efter 1985. Det måste tydligt framgå i lagstiftningen att dessa personer ska, på samma villkor som den som har Jägarexamen, kunna köpa och byta sina jaktvapen utan andra begränsningar än de som innehar Jägarexamen.

Jägarnas Riksförbund

Jägarnas Riksförbund

Jens Gustafsson
Riksviltvårdskonsulent

Solveig Larsson
Förbundsordförande